

wroclaw.pl

Panorama ma 130 lat

Poznaj detale
tego ogromne-
go dzieła

str. 10-11

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 23 (184), 12-18.06.2024

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

#BastionOtwarty

● **2 lata** prac budowlanych
i konserwatorskich

● **30 mln zł**

● **2 etapy** przed nami

str. 7

Twierdza relaksu!

Naucz się pierwszej pomocy – ratuj życie

Straż Miejska Wrocławia i Uniwersytet Medyczny
we Wrocławiu w niedzielę 16 czerwca będą szkolić
wrocławian z udzielania pierwszej pomocy.

str. 3

To już 40. urodziny ogórka na kółkach

Parada autobusów marki Jelcz, spotkanie z podróż-
nikami, tort – w weekend Centrum Historii Zajezd-
nia zaprasza na 40. urodziny Ogórka.

str. 13

Do boju Polsko: 14.06 Start EURO 2024

24 uczestników, 10 stadionów, 51 meczów. Turniej
rozpocznie się od starcia Niemcy – Szkocja w Mo-
nachium i potrwa do finału w Berlinie.

str. 19

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA **WWW.WROCLAW.PL**

BARTOSZ MOKRZYCKI

Jacek Sutryk podczas spotkania z mieszkańcami Borka 5.06

GRZEGORZ RAJTER

Spotkaj się z prezydentem Wrocławia Jackiem Sutrykiem

19.06 na Pracach Odrzańskich

(ostatnie spotkanie przed wakacjami)
w godz. 17.00-19.00

Nowy harmonogram od września

W każdy piątek w Ratuszu

Umów się, wysyłając e-mail lub list:

- spotkaniaprezzydentem@um.wroc.pl
- Kancelaria Prezydenta,
ul. Sukiennice 9, 50-107 Wrocław

W środę 5 czerwca prezydent Jacek Sutryk spotkał się z mieszkańcami Borka w Parku Uśmiechu przy ul. Wolbromskiej. Spotkanie miało najwyższą frekwencję z dotychczasowych 5 wizyt prezydenckich na wrocławskich osiedlach.

Tematy, które dominowały, to:
■ parkowanie na wąskich uliczkach, ■ organizacja ruchu, ■ inwestycje w infrastrukturę w parku Południowym, ■ ustalenie, czy

i jak uzupełnić zabudowę wnętrza międzyblokowe w rejonie ul. Jastrzębiej.

Osiedle ponad 100 lat temu zostało pomyślane jako willowe, z zielenią. Dziś to, co jest jego wielką wartością, powoduje też wyzwania: wąskie uliczki nie mieszczą samochodów, a zieleni jest coraz mniej. Wiele pytań dotyczyło także dalszych prac nad planem miejscowym dla rejonu Jastrzę-

biej/Raławickiej/Powstańców. Mieszkańców interesowało także poprawienie standardów w parku Południowym.

Zebrane podczas spotkania tematy będą teraz omawiane w UMW pod kątem możliwości ich zrealizowania. Ostatnie spotkanie przed wakacjami odbędzie się 19.06 na Pracach Odrzańskich. Kolejne zostaną zaplanowane na wrzesień.

POGODA

CZW. 13.06	PT. 14.06	SOB. 15.06	ND. 16.06	PN. 17.06	WT. 18.06	ŚR. 19.06
18°C	22°C	27°C	25°C	27°C	28°C	28°C

STYLOWE TAŃCE W OSSOLINEUM

Kartka z kalendarza

• 13 czerwca 1982 •

przy ul. Grabiszyńskiej odbyła się pierwsza po wprowadzeniu stanu wojennego duża demonstracja uliczna we Wrocławiu

• 14 czerwca 1893 •

po Wrocławiu zaczęły jeździć pierwsze elektryczne tramwaje

• 16 czerwca 1945 •

założono Pierwszy Klub Sportowy Śląza Wrocław

MAŁEK KSIĘŻAREK

W sobotę 8 czerwca pierwsza w sezonie Potańcówka Wrocławska odbyła się wyjątkowo na dziedzińcu Ossolineum. Okazją było 200-lecie obchodów Muzeum Księżąt Lubomirskich, których zbiory znajdują się właśnie w Ossolineum. Była muzyka, tańce i stroje, nawiązujące do XIX wieku.

Na plac Wolności potańcówki wrócą 22 czerwca. Wszystkie odbywać się będą w godz. 18-23. Wstęp jest bezpłatny. Jak zawsze na miejscu będzie strefa dla osób ze specjalnymi potrzebami, food trucki i bezpłatna kranówka. Terminy i tematy tegorocznych potańcówek to:

- 22.06 – Domówka pod gwiazdami
- 6.07 – Gorące latino
- 3.08 – Weselne klimaty
- 24.08 – W rytmie disco
- 7.09 – Niech żyje bal!

Widzisz – reaguj – życie jest tylko jedno

Piotr Góral zderzył się z samochodem. Po kilku dniach zmarł w szpitalu. Jego rodzice – pracownicy Straży Miejskiej – postanowili zainicjować akcję przypominającą, jak ważna jest pierwsza pomoc. Warsztaty z licznymi atrakcjami zaplanowano na niedzielę 16 czerwca.

Blazej Organisty

1 marca na ul. Krakowskiej doszło do wypadku. Samochód skręcając na parking sklepu budowlanego zjechał drogę motocyklisty. – Wśród ludzi, którzy znajdowali się na miejscu, nie było ani jednej osoby, która by mu pomogła. Która by podeszła i zobaczyła, czy żyje – wspomina Jacek Góral, ojciec Piotra.

Najważniejsze pierwsze minuty

24-latek trafił do szpitala przy Borowskiej ze złamaną ręką i krwawieniem. Musiał być podłączony do aparatury, ponieważ na miejscu wypadku doszło do zatrzymania akcji serca. Po kilku dniach zmarł. – Lekarz powiedział, że gdyby ktokolwiek udzielił mu szybkiej, pierwszej pomocy przed przyjazdem służb, to nasz syn miałby szansę – opowiada Jacek Góral. – Wiadomo przecież, że pierwsze minuty są najważniejsze – dodaje.

Rodzice zmarłego doszli do wniosku, że z tej tragedii chcą wydobyć coś pożytecznego. Dagmara Góral zainicjowała wydarzenie z nauką pierwszej pomocy. Do organizacji włączyła się Straż Miejska Wrocławia i Uniwersytet Medyczny. Akcja pod hasłem „Widzisz – reaguj – życie jest tylko jedno” odbędzie się 16 czerwca w godz. 14–18 na parkingu sklepu Leroy Merlin przy Krakowskiej.

Na warsztatach przy ul. Krakowskiej chętni będą mogli nauczyć się udzielania pierwszej pomocy

Naucz się pomagać

– Jest to wydarzenie mające na celu praktyczną naukę pierwszej pomocy. Całość dedykowana jest pamięci ofiar wypadków drogowych, a w szczególności Piotra Górala – syna naszych pracowników. Mieszkańcy będą mogli wziąć udział w warsztatach pierwszej pomocy, pokazach sprzętu ratowniczego, symulacjach zdarzeń drogowych – zachęca Straż Miejska Wrocławia.

Ponadto w programie: oddawanie krwi w autobusie RCKiK, znakowanie rowerów, porady prawne, warsztaty dla dzieci, spotkania z radami osiedli, pokazy motocyklistów, koncert zespołu Damiana Szewczyka. Najmłodsi nieodpłatnie będą mogli korzystać z dmuchanych zamków na terenie wydarzenia. W evencie wezmą udział również patrol konne z Łodzi i Wrocławia oraz kucyki i Hobby Horse z wrocławskich Partynic.

Jacek Góral jest strażnikiem miejskim od 27 lat. Dagmara Góral pracuje w dziale administracji. Do wydarzenia włączyły się: Pogotowie Ratunkowe RCKiK, Policja, Straż Pożarna, Uniwersytet Medyczny, Żandarmeria Wojskowa, WOPR, Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy, WCRS, Port Lotniczy Wrocław, 4 RBL, 2 KRR, Eagle-Med. System, MPWiK, VERTIGO, Team 72 Dmuchalce.

Michał Młyńczak 3. wiceprezydentem Wrocławia

Michał Młyńczak z Platformy Obywatelskiej będzie pełnił funkcję wiceprezydenta Wrocławia. Zajmie się architekturą, zagospodarowaniem przestrzennym, a także komunalnym zasobem mieszkaniowym oraz sprawami związanymi z obrotem nieruchomościami. Michał Młyńczak to absolwent prawa na Uniwersytecie Wrocławskim. W 2010 zdał egzamin adwokacki. Od tamtej pory prowadzi kancelarię świadczącą pomoc prawną z zakresu prawa cywilnego, karnego, budowlanego i handlowego.

Targi Pracy 13 i 14 czerwca

Kilkudziesięciu pracodawców zaprezentuje swoje oferty na Targach Pracy, które odbędą się 13 i 14 czerwca w godz. 9–13 w Powiatowym Urzędzie Pracy przy ul. Glinianej. To dla nich szansa na znalezienie pracowników, a dla osób poszukujących zatrudnienia możliwość bezpośredniej rozmowy z przedstawicielami wrocławskich firm. Uczestnicy targów będą mieli okazję, nie tylko porozmawiać z rekruterami, ale także skorzystać z wiedzy eksperckiej różnych instytucji, m.in. Krajowej Administracji Skarbowej, ZUS-u, Państwowej Inspekcji Pracy i doradztwa księgowego czy z zakresu BHP. Będą mieli też możliwość skorzystania z darmowej porady prawnej świadczonej przez Radców Prawnych z Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu. Organizatorami targów są: Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, Zachodnia Izba Gospodarcza – Pracodawcy i Przedsiębiorcy oraz Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Kto z naszego okręgu pojedzie do Brukseli

Obwodowa Komisja Wyborcza nr 6 w Arsenale przy ul. Cieszyńskiego

Znamy wyniki wyborów do Parlamentu Europejskiego. W okręgu nr 12, który obejmował Dolny Śląsk i Opolszczyznę, najwięcej głosów zdobył Bogdan Zdrojewski. Kto jeszcze dostał się do PE?

Tomasz Wysocki

Państwowa Komisja Wyborcza ogłosiła wyniki wyborów do Parlamentu Europejskiego. W skali kraju największe poparcie uzyskała Koalicja Obywatelska – 37,06 proc., na drugim miejscu jest Prawo i Sprawiedliwość – 36,16 proc., a na trzecim Konfederacja – 12,08 proc.

Koalicja Obywatelska triumfowała również na Dolnym Śląsku – 40,77 proc. głosów, i we Wrocławiu – 45,73 proc.

W okręgu nr 12 najwięcej głosów zdobył Bogdan Zdrojewski, na którego głosowały 310 tys. 544 osoby. W tym okręgu mandaty zdobyli również:

- Andrzej Buła (Koalicja Obywatelska);
- Michał Dworczyk (Prawo i Sprawiedliwość);
- Krzysztof Śmiszek (Lewica);
- Stanisław Tyszka (Konfederacja);
- Anna Zalewska (Prawo i Sprawiedliwość).

Rusza sezon letni na wrocławskich kąpieliskach

Od soboty 15 czerwca wrocławianie będą mogli korzystać z pływalni letniej Orbita przy ul. Wejherowskiej i kąpieliska Glinianki przy ul. Kosmonautów. Z początkiem wakacji ruszą kolejne akweny. Jak przygotowano je na nowy sezon? Które będą pilnowane przez ratownika? Gdzie coś zjemy? Odpowiadamy.

I Agata Zięba

We Wrocławiu mamy 6 obiektów, z których można korzystać w sezonie letnim. To:

- pływalnia letnia Orbita przy ul. Wejherowskiej 34
- kąpielisko Morskie Oko przy ul. Chopina 27
- kąpielisko Glinianki przy ul. Kosmonautów 1
- kąpielisko Oporów przy ul. Harcerskiej 25
- kąpielisko Królewiecka przy ul. Królewieckiej
- plaża przy Jeziorze Pawłowickim w pobliżu ul. Jeziorowej.

– Jesteśmy w procesie przygotowań do sezonu na naszych basenach przy ul. Wejherowskiej i na kąpielisku Glinianki. Jak co roku, czyszczone są niecki basenowe, sprawdzane, konserwowane i serwisowane sanitariaty oraz urządzenia techniczne. W najbliższych dniach baseny wypełnią się wodą, która następnie musi zostać przebadana i dopuszczona przez sanepid do użytkowania. Na Gliniankach dodatkowo dosypywane są tony piasku, aby uzupełnić, wyrównać i przygotować plażę – mówi Dariusz Kowalczyk, prezes WCT Spartan.

Kąpielisko Glinianki to naturalny akwen z trzema jeziorami, położony nieopodal Tarczyński Arena

Oba kąpieliska zostaną otwarte 15 czerwca. Nie ma podwyżek cen biletów, ceny pozostają na tym samym poziomie jak w zeszłym roku.

Pływalnia letnia Orbita

Pływalnia Letnia Orbita przy ul. Wejherowskiej 34 otwarta będzie codziennie w godzinach 9–19. To

kompleks trzech basenów odkrytych. Nad bezpieczeństwem korzystających z pływalni czuwać będzie 5 ratowników. Są tu punkty gastronomiczne, przebieralnie, szatnie (szafki na 5 zł – zwrotne) i sanitariaty. Przygotowanych zostało 150 bezpłatnych leżaków. W upalne dni planowane są różne sportowe animacje dla korzystających z basenów.

Kąpielisko Glinianki

Jedno z kultowych wrocławskich kąpielisk, położone nieopodal Tarczyński Areny. To teren o łącznej powierzchni 17 hektarów, w obrębie którego znajdują się trzy jeziora o powierzchni ok. 10 hektarów. Otwarte będzie w dni powszednie w godzinach 9–19, a w weekendy w godz. 9–20.

Na terenie kąpieliska pojawiają się punkty gastronomiczne. Dla miłośników aktywnego wypoczynku przygotowane zostały boiska do siatkówki plażowej, stoły do gry w tenisa stołowego oraz Wakepark.

Bezpłatne kąpieliska i akweny

22 czerwca, wraz z rozpoczęciem wakacji, zostaną uruchomione kolejne trzy obiekty – bezpłatne, strzeżone, z ratownikami, punktami medycznymi, toaletami oraz plażami. Będą to kąpieliska i akweny: Królewiecka, Oporów i plaża w Pawłowicach.

– Liczymy, że Jezioro Pawłowickie będzie, jak co roku, jednym z ulubionych miejsc letniego, aktywnego i rodzinnego wypoczynku. Zwłaszcza że oferta, którą przygotowaliśmy, będzie jeszcze bogatsza niż dotychczas – mówi Łukasz Wójcik, dyrektor MCS-u.

Dodajmy, że przez okrągły rok można też korzystać z aquaparków Wrocławskiego Parku Wodnego: przy ul. Borowskiej w centrum miasta oraz Polnej na Brochowie. Najpóźniej w czerwcu zostanie otwarty trzeci, przy ul. Wilanowskiej na Zakrzowie.

Zobacz, jak nastolatki odpracowują swoje błędy

Wrocławskie Centrum Integracji organizuje nieletnim prace

Wykonują drobne prace malarskie i biurowe, pielęgnują tereny zielone, sprzątają śmieci, zamiatają chodniki – tak osoby nieletnie odpracowują kary nałożone przez sądy rodzinne. Zobacz, kto we Wrocławiu zajmuje się organizacją takich prac.

I Jarek Ratajczak

W styczniu ubiegłego roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, umożliwiające kierowanie nieletnich do prac społecznych. To sąd rodzinny decyduje o takiej formie kary, określając jej czas, wymiar oraz sposób kontrolowania. Organizacją prac społecznych dla nieletnich zajmuje się Wrocławskie Centrum Integracji.

– Wrocławskie Centrum Integracji ma wieloletnie doświadczenie we współpracy z wymiarem sprawiedliwości. Dzięki temu osoby skazane pracują na rzecz szkół, przedszkoli, schroniska dla zwierząt czy charytatywnej stołówki.

Nowe zadanie – organizacja prac społecznych dla osób nieletnich, jest kontynuacją tych działań – wyjaśnia Ewa Żmuda, zastępca dyr. Wrocławskiego Centrum Integracji.

Podobnie jak w przypadku dorosłych – nieletni po otrzymaniu decyzji sądu są kierowani do Wrocławskiego Centrum Integracji, które jest swoistym mostem pomiędzy sądem a partnerami, u których organizowana jest praca na cele społeczne. Z nieodpłatnych prac korzystają m.in. szkoły, przedszkola, żłobki, biblioteki, fundacje, stowarzyszenia, rady osiedli, organizacje kościelne. W tym roku Wrocławskie Centrum

Integracji przyjęło 5 osób nieletnich, które muszą odpracować swoje błędy. Ich praca organizowana jest od poniedziałku do soboty, zarówno w godzinach porannych, jak i wieczornych, tak by nastolatki mogły pogodzić realizację prac społecznych z obowiązkami szkolnymi.

Osoby nieletnie wykonują przede wszystkim prace pielęgnacyjne terenów zielonych, sprzątają śmieci, zamiatają chodniki, zimą mogą usuwać śnieg czy posypywać chodniki piaskiem. Mogą też wykonywać drobne prace malarskie oraz inne, wynikające z zapotrzebowania placówek np. prace informatyczne czy drobne prace biurowe.

Powiedz, jakiego parku chcesz na Lipie Piotrowskiej

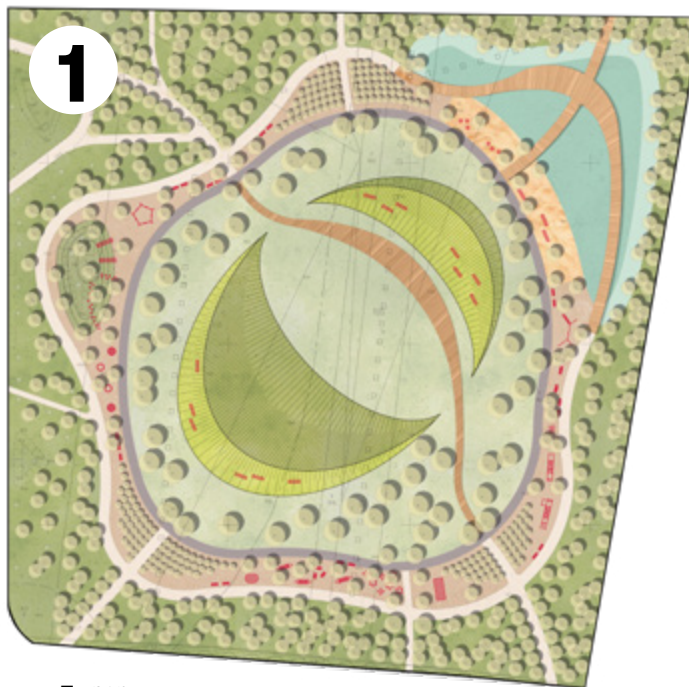
To będzie zupełnie nowy park: między Kminkową, pętlą autobusową, Fryzierską i Kurkumową. Gotowe są dwie koncepcje. W pierwszej zaplanowano centralnie usytuowaną polanę otoczoną lasem, w drugiej – cztery odrębne strefy. Który wariant jest lepszy? Konsultacje ruszą 12 czerwca i potrwać do 4 lipca.

Mirosława Kuczkowska

Inicjatywa powstania parku sięga 2017 r. Ówcześni radni osiedlowi wskazali potrzebę utworzenia takiego miejsca na Lipie Piotrowskiej. W czerwcu 2023 r. Rada Miejska Wrocławia uchwaliła dla tego terenu miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Dzięki temu grunty te przeznaczone na skwery i zielen parkową. Mieszkańcy złożyli wniosek o utworzenie parku do prezydenta, a ten skierował wniosek do właściciela terenu – Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Nowy park na Lipie Piotrowskiej będzie miał powierzchnię ok. 3,17 ha. To niemal tyle, ile wrocławski Rynek. Gotowe są dwie koncepcje zagospodarowania tej przestrzeni. W obu przewidziano podobne strefy:

- zabawy dla dzieci,
- odpoczynku (ławki, podesty),
- sportu (urządzenia do kalisteniki i street-workout, ścieżka biegowa),
- biesiadowania,

- parkową (rodzime gatunki drzew i roślin).

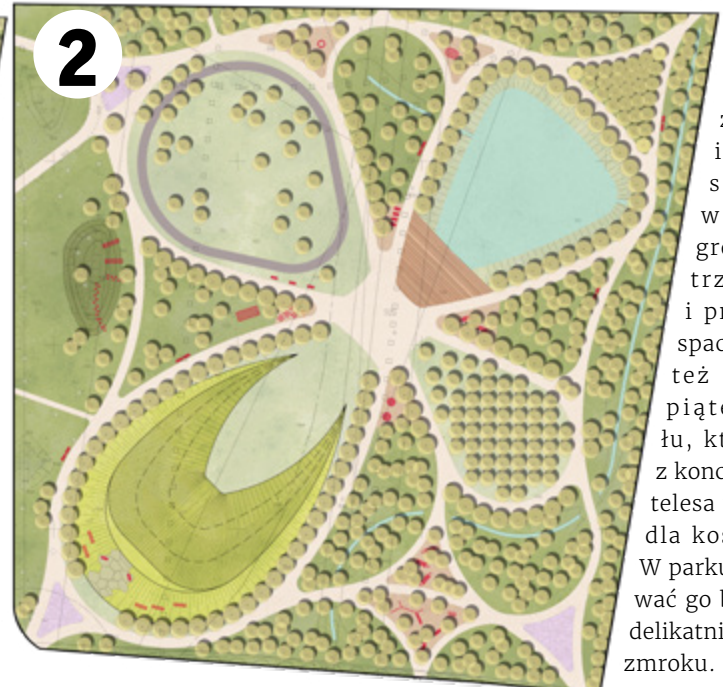
Koncepcje różni kompozycja tych elementów oraz zakres gospodarowania wodą.

1 Leśna arena – centralny układ

W założeniach przewidziano gęsty las, który rozrzedza się stopniowo, ustępując miejsca polanie rekreacyjnej. Poszczególne strefy ułożone są koncentrycznie wokół otwartej przestrzeni. Jest miejsce

na zabawę, wypoczynek, sport i biesiadowanie.

Projekt przewiduje powstanie dwóch pagórków, które kształtem przypominają wydmy. Większy pagórek, w zależności od sezonu, może być górką do zjeżdżania na sankach. Mniejszy to przestrzeń rekreacyjna. Zaplanowano też zbiornik wodny. W północno-wschodniej części parku znajduje się okresowo zalwane zagłębienie, które można w tym celu wykorzystać.

2 Pętla nieskończoności – układ zdecentralizowany

Idea tej kompozycji opiera się na wydzieleniu czterech niezależnych stref, które oddzielają dwie pętle ścieżek dla spacerowiczów i biegaczy. Każda strefa w zamyśle odpowiada jednemu z żywiołów. Ziemia to pagórek do spotkań i zabawy; ogień – wielofunkcyjna polana ze strefami relaksu i biesiado-

wania; woda – zbiornik wodny z podestem i miejsce na spotkanie w większym gronie; powietrze – drzewa i przestrzeń do spacerów. Będzie też miejsce dla piątego żywiołu, który zgodnie z koncepcją Arystotelesa właściwy jest dla kosmosu: eter. W parku reprezentować go będzie rzeźba delikatnie świecąca po zmroku.

Plan konsultacji

Formularz do konsultacji będzie udostępniony mieszkańcom od 12 czerwca do 4 lipca na stronie www.wroclaw.pl/rozmawia. Dla mieszkańców przewidziano również spotkania warsztatowe w Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Tymiankowej 3:

- 12 czerwca o godz. 16.00 spotkanie dla dzieci i młodzieży,
- 20 czerwca o godz. 17.30 spotkanie dla dorosłych.

WBO 2024. Są wyniki pierwszej oceny projektów

Liderzy poznali wyniki pierwszej oceny projektów zgłoszonych do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2024. Do 1 lipca będą mogli wprowadzać poprawki.

Maciej Wołodko

Do WBO 2024 zgłoszono 286 projektów: 156 osiedlowych i 130 ponadosiedlowych. Za nami pierwszy etap ich oceny.

Pozytywnie zweryfikowanych zostało 120 projektów. Ocenę negatywną otrzymało 157 projektów. 8 projektów nie zostało ocenionych z powodu niedostarczenia przez ich liderów list poparcia. Jeden projekt został wycofany przez swojego lidera.

Wyniki pierwszej oceny projektów opublikowano na stronie WBO 2024 – na kartach projektów: www.wroclaw.pl/wbo/projekty-2024.

Każdy, kto ma dodatkowe pytania, może skontaktować się z pracownikami Wydziału Partycypacji Społecznej przez e-mail lub telefon:

- telefon +48 71 777 81 11, +48 71 777 77 17, +48 777 78 48
- [budzetobywatelski\[at\]um.wroc.pl](mailto:budzetobywatelski[at]um.wroc.pl)

Ocena negatywna na tym etapie oznacza, że lider może swój projekt poprawić albo przedstawić argumenty przemawiające za wykonaniem go w pierwotnie przedstawionej formie.

Wszystkie projekty są oceniane zgodnie z zasadami zapisanymi w uchwale nr LXII/1440/18

Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 13 września 2018 r. w sprawie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

Etap konsultacji z liderami potrwa do 1 lipca. Następnie zostaną one poddane drugiej ocenie, która zakończy się 22 sierpnia publikacją listy projektów z drugą oceną.

Głosowanie w WBO 2024 odbędzie się w dniach od 27 września do 14 października.

➤ **Najważniejsze informacje o WBO znajdziesz na www.wroclaw.pl/rozmawia/wroclawski-budzet-obywatelski**

TOMASZ HOŁOD

Na projekty w tegorocznym WBO będziemy głosować od 27.09 do 14.10

Uwaga na zmiany w znakowaniu ulic

Zarządca dróg wprowadził nowe znaki – niektóre z nich są ważne przede wszystkim dla kierowców. Z ul. Wińskiej jest zakaz skrętu w Ostrzężynową. Znaki zakazu zatrzymywania się (B-36) są teraz na Chałupniczej, Kominiarskiej i al. Poprzecznej. Na Daktylowej została zlikwidowana strefa ruchu i utworzone skrzyżowanie równorzędne z ul. Świeżą.

Tu ZDiUM łata pozimowe dziury

Między 12 a 19 czerwca drogowców spotkamy na tych ulicach: Borowska, Cieszyńskiego, Czackiego, Grabiszyńska, Grunwaldzka, Jedności Narodowej, Kiełbaśnicza, Kłokoczycka, Kochanowskiego, Kolberga, Księcia Witolda, Nowowiejska, Odrzańska, Ołbińska, Orzechowa, Promenada, Reja, Roosevelta, Różyckiego, Starodworska, Stolarska, Szramka, Ślusarska, Śniadeckich i Żelazna.

Służby dyspozytorskie ZDiUM cały czas przyjmują zgłoszenia ubytków. Jak zgłosić, zobacz na www.zdiwm.wroc.pl/zglos-awarie.

Wyremontują chodniki na Przedmieściu Oł.

Ulice Kościuszki i Prądyńskiego zyskają nowe chodniki, a MPWiK wyremontuje sieć wodociagową oraz kanalizację ogólnospławną. ZDiUM odnowi łącznie 660 metrów chodników. Na Kościuszki będzie to odcinek od Krakowskiej do Zgodnej po parzystej stronie ulicy, a także od Chudoby do Więckowskiego po nieparzystej stronie. Na Prądyńskiego będzie to odcinek od Komuny Paryskiej do budynku nr 8 po parzystej stronie ulicy. Poza równymi chodnikami końcowym efektem będzie droga rowerowa na ul. Kościuszki oraz uporządkowanie miejsc postojowych.

Rekrutacja w zajezdni dla kierowców MPK

Skończyłeś 21 lat i masz prawo jazdy kat. B lub D? Jesteś ciekaw, jak wygląda praca w MPK Wrocław? Możesz się o tym przekonać osobiście. 13 czerwca w godz. 17-19 przyjdź do zajezdni autobusowej przy ul. Obornickiej 131 na Dni Rekrutacji.

Bartosz Chochołowski

Na miejscu pracownicy MPK odpowiadzą na najbardziej szczegółowe pytania. Poznać będzie można tę część pracy kierowcy, która dzieje się na zajezdni – od przyścia do pracy do wyjazdu na miasto i od zjazdu do wyjścia do domu. A autobusy będzie można nie tylko oglądać, ale również przejechać się jednym z nich po zajezdni. Dni Rekrutacji są skierowane nie tylko do zawodowych kierowców, którzy rozważają zmianę pracy, ale również do tych, którzy poszukują zawodowej drogi.

MPK zaprasza osoby, które ukończyły 21 lat oraz: ■ posiadają prawo jazdy kat. B i są zainteresowane zdobyciem prawa jazdy kat. D oraz kwalifikacji na przewóz osób lub ■ posiadają prawo jazdy kat. D i są zainteresowane zdobyciem kwalifikacji na przewóz osób, albo ■ posiadają prawo jazdy kat. D oraz kwalifikacje na przewóz osób.

– To, co odróżnia nas od innych firm transportowych, to fakt, że oferujemy pracę na miejscu. Nasi pracownicy mogą być codziennie w domu i spędzać czas z rodziną. Każdy kierowca pracuje według miesięcznych grafików, dzięki temu doskonale wie, o której godzinie zaczyna i kończy pracę

Dni otwarte dla kierowców w MPK to doskonała okazja, aby sprawdzić, czy to praca, do której się nadajesz

– mówi Katarzyna Pawlak, MPK Wrocław.

Co jeszcze oferuje MPK?

- Bezpłatne kursy dla kandydatów na kierowców autobusów.
- Gwarancję zatrudnienia na umowę o pracę po ukończeniu kursu.
- Dostęp do ubezpieczenia grupowego.

- Możliwość zatrudnienia już w trakcie szkolenia.

- Bogaty pakiet socjalny (dofinansowanie do wczasów, karta Multisport, bilet na komunikację miejską itp.).

Jeśli rozważasz zatrudnienie się w MPK, przynieś w czwartek swoje CV. Jeśli nie jesteś jeszcze zdecydowany, nie przejmuj

się, na miejscu będą formularze do wypełnienia. Dla MPK nie ma znaczenia płeć kandydatów ani pochodzenie. Ważna jest znajomość języka polskiego. Zainteresowani pracą w MPK, którzy nie mogą zająć na zajezdni, mogą aplikować przez stronę przewoźnika: mpk.wroc.pl. Znajdują się na niej oferty pracy również na inne stanowiska.

Wsiądź po wiedeńsku na Grabiszyńskiej

Na ul. Grabiszyńskiej powstaną dwa kolejne podwyższone przystanki wiedeńskie. W poniedziałek 10 czerwca ruszyła przebudowa przy Hutmenie między al. Pracy a ul. Twardą. Należy liczyć się z utrudnieniami w ruchu.

Trudno wysiąść na przystanku przy Hutmenie, wyniesienia to zmieniają

Bartosz Chochołowski

Obszar jezdni przewidziany do podwyższenia zostanie wygrodzony, a samochody będą go mijać, jadąc środkiem jezdni po torowisku tramwajowym. Pasażerowie będą korzystać z przystanków tymczasowych. Zakres prac obejmuje całkowitą przebudowę dwóch peronów na przystankach Hutmen położonych w pobliżu skrzyżowania z aleją Pracy. W ciągu pięciu miesięcy wykonawca zrealizuje:

- przystanki wiedeńskie z masy mineralno-bitumicznej;
- chodniki i perony z kostki betonowej;

- ścieżkę rowerową z masy mineralno-bitumicznej;
- w bezpośredniej bliskości drzew nawierzchnię Terraway oraz nawierzchnię z kostki betonowej na pomostach podwieszanych;
- w rejonie przejść dla pieszych oraz wzdłuż peronów – pasy płytek integracyjnych kierunkowych typu STOP.

Na obydwu przystankach zaprojektowano nową infrastrukturę: wiaty ze szkła hartowanego, ławki i kosze. Generalnym wykonawcą prac jest firma Rotomat. Inwestycja powinna zakończyć się w październiku, a jej koszt to 2,1 mln zł.

Bastion Sakwowy pełen życia, jak za dawnych lat

Były stroje z epoki, wybijanie pamiątkowych monet, zdjęcia w złotej ramie i koncerty na żywo. Atrakcji nie zabrakło, tak jak i wrocławian, którzy w sobotę 8 czerwca tłumnie odwiedzili Wzgórze Partyzantów, by zobaczyć efekt wielkiego remontu Bastionu Sakwowego. Pogoda była fantastyczna, więc wszyscy fotografowali się, zwiedzali, podziwiali widok z góry. My już wiemy: Wrocław ma kolejne olśniewające miejsce, którym można się pochwalić. Zobaczcie sami!

Wrocławskie Święto Rowerzysty na finał maja

Wielki peleton rowerowy na ulicach miasta, przebierańcy na jednośladach w parku Tołpy i wręczenie nagród w Rowerowym Maju – tak w niedzielne popołudnie świętowała miejska rowerowa rodzina. Okazją było Wrocławskie Święto Rowerzysty, które organizowane jest od 2009 roku, i finał majowego wyzwania rowerowego.

I Tomasz Wysocki

Święto rowerzystów organizowane jest przez Wrocławską Inicjatywę Rowerową, a współfinansowane przez miasto. Jego intencją jest zamianifestowanie obecności rowerzystów na drogach oraz zwrócenie uwagi innych użytkowników ruchu drogowego na potrzeby rowerzystów i sprawy bezpieczeństwa.

Na początek cykliści przejechali przez Wrocław w wielkim peletonie. A skończyli na pikniku, gdzie można było wziąć udział w konkursach – w tym na najlepsze przebranie, poprobować dań i napojów z food trucków, nabyć gadżety i wydawnictwa około rowerowe, proekologiczne. Były też stanowiska rowerowych serwisów.

Pogoda dopisała i nad stawem przy ul. Prusa wygrzewały się w słońcu grupy przyjaciół, seniorzy, całe rodziny.

Rowerowy Maj wciąż trwa

Wrocławskie Święto Rowerzysty było także okazją na ogłoszenie wyników wrocławskiej edycji Rowerowego Maja. To kampania skierowana do dzieci z przedszkoli i podstawówek, które

W tym roku w Rowerowym Maju wzięło udział 31 tys. osób, które wykonały blisko 700 tys. przejazdów

celem jest promocja aktywnej mobilności.

W tym roku w przedsięwzięciu uczestniczyło prawie 31 tys. osób – w sumie 2135 klas lub grup ze 146 placówek. W samym tylko maju w ramach akcji dzieci wykonały blisko 700 tys. przejazdów i, co cieszy najbardziej, aktywne podróże na lekcje wciąż trwają.

– Ogromne podziękowania należą się nauczycielom i koordynatorom, którzy motywowali dzieciaki do aktywnych podróży również poprzez dodatkowe działania, takie jak warsztaty edukacyjne czy rowerowe poczęstunki. Wszystkie takie elementy wpływają na to, że coraz więcej młodych wrocławian dostrzega potencjał w zrównowa-

żonym poruszaniu się po mieście. Bardzo cieszy nas również to, że tak wielu firmom i instytucjom są bliskie idee promowane w kampanii Rowerowy Maj. W tym roku bowiem nagrody dla najbardziej aktywnych ufundowało ponad 30 organizacji – cieszy się Ewa Macała, koordynatorka kampanii, Biuro Zrównoważonej Mobilności.

Oto laureaci

- W kategorii przedszkola – Przedszkole nr 59, Przedszkole nr 3, Punkt Przedszkolny Duszek;
- W kategorii szkoły podstawowe mniejsze i średnie – SP 42, SP 39, SP 46;
- W kategorii szkoły podstawowe duże – SP 24, SP 11, SP 90.

– Fakt, że nasza szkoła zdobyła po raz kolejny miejsce na podium motywuje dzieci do aktywnych dojazdów jeszcze bardziej. Dzięki infrastrukturze rowerowej przy naszej placówce w akcji Rowerowy Maj uczestniczy praktycznie każdy uczeń. Zależy nam, aby dzieci czuły się bezpiecznie przy korzystaniu z roweru czy hulajnogi podczas dojeżdżania na lekcje. Warto dodać, że dzięki takim akcjom zmniejsza się liczba samochodów przed szkołami, co dodatkowo działa na poprawę bezpieczeństwa – mówił Mateusz Kałużny, koordynator kampanii Rowerowy Maj w SP nr 42.

Najlepsze klasy i grupy skorzystały z oferty Partnerów kampanii. W ramach nagród indywidualnych, każde dziecko z odpowiednią liczbą naklejek w książeczce rowerowej może liczyć na wejściówkę do 5 atrakcji we Wrocławiu.

Podbij serca klientów i nie daj o sobie zapomnieć

Warsztaty podczas ubiegłorocznej edycji Meetup & Showcase

Evolutions: Meetup & Showcase to wydarzenie łączące wymianę doświadczeń, spotkania z ekspertami, konkurs startupowy i networking. Specjalnie dla młodych firm, 19 czerwca odbędą się w ramach imprezy także warsztaty w Coventry University Wrocław. Jak się na nie zapisać?

I Redakcja

– Jeżeli tylko startujecie z własną firmą albo macie pomysł na biznes, nie może was tu zabraknąć. W imieniu organizatorów zapraszam na warsztaty, a także na Showcase Contest. Może to wasz start-up okaże się tym najlepszym – mówi Robert Paszkiewicz, VP, Central and Eastern Europe OVHcloud.

Warsztaty, poświęcone m.in. skutecznym strategiom marketingowym i sprzedażowym, pomogą przykuć uwagę potencjalnych klientów. Zaproszeni eksperci przyjrzą się badaniom rynku, kanałom dystrybucji

i wzmocnieniu sprzedaży oraz doradzą, jak przygotować start-up na międzynarodowy sukces.

W agendzie zaplanowano prelekcje na temat skutecznych strategii wejścia na rynek. Uczestnicy z prowadzącym Tarkiem Younisem (członek zarządu Kemgo, wcześniej Uber) przyjrzą się rynkowym badaniom, kanałom dystrybucji i sposobom na wzmocnienie zespołu sprzedaży.

Podczas warsztatu Marketing ABCs for startups Łukasz Dębski (Social Media Manager, OVHcloud, CEE) i Joanna Parasiewicz (Head of Communication & Marketing, OVHcloud, CEE) omó-

wią proces budowania obecności marki w social mediach.

Cezary Reszel (Expert Business Developer, Co-founder of He-adHunt, wcześniej Booksy) opowie o dostosowaniu strategii do potrzeb klientów. Podczas warsztatu Skalowanie Globalne uczestnicy poznają kluczowe strategie i narzędzia, które pomogą im inicjatywom osiągnąć sukces na światowym rynku. Doświadczeniem podzieli się Marta Zarosa (Business Associate, Bering Waters Ventures).

➤ **Terminy i zapisy na warsztaty dostępne są na evolutions.startupwroclaw.pl.**

Zadania: bioodpady i budownictwo spółdzielcze

O wyzwaniach dla nowej Wrocławskiej Rady Spółdzielczej i podsumowaniu dokonań ustępującej z Mirosławem Lachem, przewodniczącym Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej Wrocław-Południe, dotychczasowym doradcą społecznym prezydenta ds. spółdzielni mieszkaniowych, rozmawia Tomasz Wysocki.

Nominacje dla członków Wrocławskiej Rady Spółdzielczości oraz pełnomocnika do spraw spółdzielni mieszkaniowych w nowej kadencji Rady Miejskiej Wrocławia zaplanowano na drugą połowę czerwca. Jakimi tematami muszą się zająć?

Władzom miasta zależy na uregulowaniu własności terenów, gdzie funkcjonują razem spółdzielnia, wspólnota i miasto. W założeniach chodzi o to, aby nie funkcjonowało to na zasadzie dzierżawy, lecz by przekazać dany obszar na własność spółdzielni czy wspólnocie. To pozwoli rozstrzygnąć, kto odpowiada za dane miejsce, ale i poprawi jakość mieszkania w okolicy.

Drugi element, nad którym będziemy pracować we współpracy z miastem, to działania na rzecz ochrony środowiska. Dotyczy to różnego typu instalacji OZE (Odnawialne Źródła Energii). Warto wystąpić wspólnie po pieniądze z rządowego programu KPO (Krajowy Program Odbudowy). Taki podmiot, jak duża spółdzielnia mieszkaniowa, może ten projekt poprowadzić. Myślę choćby o Spółdzielni Mieszkaniowej Wrocław-Południe, w której mamy ponad 30 instalacji fotowoltaicznych. To duże przedsięwzięcie, ale dzięki istnieniu rady możemy ów projekt przełożyć na wiele spółdzielni i wspólnot.

Kolejne zadanie to modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi. Powinniśmy mocno dyskutować i dążyć do tego, aby ceny gospodarowania odpadami tak mocno nie rosły. Aktualnie obowiązująca umowa szybko się skończy i już dzisiaj trzeba myśleć o nowym rozwiązaniu. Największy problem – gdzie wywieźć odpady i co z nimi zrobić.

Jest na to jakieś rozwiązanie?

Pomysły mogą być różne. Moim zdaniem powinniśmy zacząć od działań dotyczących frakcji bioodpadów, czyli, na przykład, rozbudować kompostownie. Problem z bioodpadami mają wszystkie gminy wokół Wrocławia. Można przyjąć to jako wspólne zadanie, w którego realizację mogłyby się zaangażować również spółdzielnie. Fundusze z KPO ruszają do Polski i na te działania będą duże pieniądze.

Jeśli przegapimy ten okres, to później już niewiele uzyskamy.

Dużym wyzwaniem jest też sprawa budownictwa spółdzielczego.

To, że spółdzielczość została wyeliminowana z budownictwa mieszkaniowego, to niesprawiedliwość, bo bylibyśmy konkurencją dla deweloperów. W tej chwili ciężko odbudować system budownictwa spółdzielczego bez poważnych zmian w prawie. Jestem świadomy, że to problem, którego rozwiązanie leży w gestii rządu i parlamentu.

Oczywiście planowana jest również kontynuacja dotychczasowych projektów.

Jak wygląda współpraca wewnątrz Wrocławskiej Rady Spółdzielczości? Czy

jej członkowie wymieniają się pomysłami, doradzają sobie?

Oczywiście. Dzielimy się wiedzą, pomysłami, doświadczeniami. W gruncie rzeczy, to prezydent Wrocławia nas zjednoczył, i na tym korzystamy. Każdy z członków rady ma różne doświadczenia, jeden drugiemu przekazuje rozwiązania, wskazuje korzyści.

W nowej kadencji chcemy radę poszerzyć i zaprosić do niej innych spółdzielców. Dzisiaj jest w niej większość spółdzielni, lecz brakowało spółdzielni z obrzeży Wrocławia. Aktualnie są już prowadzone wstępne rozmowy na ten temat. Działanie rady przekłada się na wspólny interes spółdzielni i Wrocławia.

Co uznaje pan za najważniejsze z tego, co udało się do tej pory osiągnąć dzięki istnieniu Wrocławskiej Rady Spółdzielców i pełnomocnika prezydenta Wrocławia do spraw spółdzielni mieszkaniowych?

Zacznijmy od tego, że w mieszkaniach będących w zasobach spółdzielni we Wrocławiu żyje około 240 tysięcy osób, to poważna część społeczności wrocławian. W dodatku w ramach Wrocławskiej Rady Spółdzielców oraz jako pełnomocnik prezydenta Wrocławia ds. spółdzielczości podejmujemy tematy obejmujące również wspólnoty mieszkaniowe. Zatem zajmowaliśmy się wyzwaniami dotyczącymi jeszcze szerszej grupy wrocławian. Prezydent Jacek Sutryk uznał, że takie gremium doradcze jest mu potrzebne, ponieważ pozytywnych efektów tej współpracy jest bardzo dużo.

Czyli, co się udało?

Po pierwsze, ogólnie jest o wiele lepszy kontakt między poszczególnymi prezesami spółdzielni a urzędnikami. To skróciło w znaczącym stopniu czas realizacji spraw, które nas dotyczyły. Zanim powołano radę, formalności trwały o wiele dłużej.

Dzięki radzie pewne tematy w ogóle udało się podjąć i ruszyć do przodu. Najlepszy przykład to

Dzięki radzie pewne tematy w ogóle udało się podjąć i ruszyć do przodu. Najlepszy przykład to remont esplanady na tzw. Manhattanie

remont esplanady na tak zwanym Manhattanie, który jest już finalizowany. Przez wiele lat nie udawało się nic w tej sprawie zrobić, bo istniał spór dotyczący własności terenu i odpowiedzialności za remont.

Okazało się, że można się porozumieć i zrealizować inwestycję. Podobny problem dotyczy wielu miejsc we Wrocławiu. Część terenu czy chodnika należy do spółdzielni, a część jest pod zarządem miasta. Dlatego nie było jasne, kto ma robić remonty czy nawet dbać o porządek w tym rejonie. Dużo takich mniejszych i większych problemów już rozwiązaliśmy.

Po drugie, weszliśmy w duży projekt Nasze Podwórko. Często bywa tak, że podwórkami zarządzają częściowo dwie spółdzielnie, zarządcy dwóch wspólnot, a swoje udziały ma także miasto. Dlatego ciężko było osiągnąć porozumienie i wspólnie coś zrealizować.

Przy dobrej woli wszystkich stron można dojść do porozumienia w sprawie podziału środków. To się odbywa w formie wieloletniej dzierżawy danego terenu, w ramach której miasto przekazuje ustaloną sumę na realizację zadań związanych z gospodarowaniem na tymże podwórku.

Pierwsze wspólnoty już przystąpiły do tego projektu.

Pierwsze wspólnoty i pierwsze spółdzielnie, na przykład, Mały Energetyk. A my, czyli Spółdzielnia Mieszkaniowa Wrocław-Południe, kończymy formalizowanie takiego porozumienia w sprawie podwórka przy ul. Ślicznej.

Mirosław Lach, przewodniczący Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej Wrocław-Południe

Panorama Racławicka ma 130 lat!

Ogromne malowidło, które możemy podziwiać w rotundzie przy ul. Purkyniego 11 we Wrocławiu, pierwszy raz zaprezentowane zostało publiczności 5 czerwca 1894 r. we Lwowie. Było główną atrakcją Powszechnej Wystawy Krajowej. To, co zapierało dech w piersiach widzom w XIX w., dziś może nie budzi takich emocji, ale wciąż zaskakuje. Poznaj najciekawsze detale obrazu, a po więcej wybierz się do muzeum.

Muzeum „Panorama Racławicka” Oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu to jedno z niewielu miejsc na świecie, gdzie podziwiać można relikty XIX-wiecznej kultury masowej. U schyłku wieku panoramy stanowiły rozrywkę porównywalną z dzisiejszym kinem 3D. Wielki panoramowy obraz o wymiarach 15 × 114 m dzięki połączeniu szczególnych zabiegów malarskich (specjalna perspektywa) i technicznych (oświetlenie, sztuczny teren, zaciemnione, kręte podejście) przenosi widza w inną rzeczywistość i inny czas.

Pomysłodawcą obrazu był lwowski malarz Jan Styka, który zaprosił do współpracy znakomitego batar-

listę Wojciecha Kossaka. Pomagali im Ludwik Boller, Tadeusz Popiel, Zygmunt Rozwadowski, Teodor Axentowicz, Włodzimierz Tetmajer, Wincenty Wodzinowski i Michał Sozański. Autorom pomysłu zależało na upamiętnieniu tradycji narodowych w 100. rocznicę insurekcji kościuszkowskiej – bitwy stoczonej 4 kwietnia 1794 r. pod Racławicami przez wojska powstańcze pod wodzą gen. Tadeusza Kościuszki z wojskami rosyjskimi dowodzonymi przez gen. Aleksandra Tormasowa.

Krzepiąca serca bitwa miała dla będgącego w niewoli narodu niezwykle znaczenie. Dlatego organizowana w roku 1894 we Lwowie Powszechna

Wystawa Krajowa była dobrą okazją do realizacji projektu Styki. Specjalnie tkane płótno zakupiono w Brukseli, żelazną konstrukcję rotundy projektu Ludwika Ramuła – w Wiedniu. Olbrzymie dzieło powstało w ciągu zaledwie 9 miesięcy. Uroczyste otwarcie się niesłabnącym zainteresowaniem widzów i od razu stała się głównym magnesem przyciągającym do Lwowa rzesze turystów.

Wojenne i późniejsze losy „Panoramy Racławickiej” okazały się burzliwe. Obraz przeżył bombardowanie, wieloletnią egzystencję z trutką na szczury w naprędcie sklecone

drewnianej skrzyni, a po wojnie wraz z częścią zbiorów Ossolineum trafił do Wrocławia. Kolejne społeczne komitety czyniły starania o właściwą konserwację i ekspozycję płótna, jednak niewygodna dla władz PRL-u tematyka obrazu powodowała wstrzymywanie działań. Oczekiwania wielu Polaków spełniły się dopiero po wstrząsie sierpnia 1980 r. Dzieło Styki i Kossaka stało się wtedy świadectwem solidarności Polaków, którzy zebrali fundusze na stworzenie odpowiedniego miejsca ekspozycji. Uroczyste otwarcie 14 czerwca 1985 r. rotunda eksponująca obraz natychmiast po otwarciu stała się główną atrakcją Wrocławia i jest nią do dziś!

ARKADUSZ PODSTAWKA, MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU (6)

Poznaj jej detale

Przy opisywaniu detali Panoramy Racławickiej – malowidła pozbawionego widocznych krawędzi i ram – używanie określeń „prawo” i „lewo” nie ma większego sensu. Zamiast tego wygodniej jest używać kierunków geograficznych, bo będąc na polach racławickich dość łatwo jest się w stronach świata zorientować.

Spostrzegawcze oko zauważy na horyzoncie za postaciami Tadeusza Kościuszki góry wyższe niż pozostałe, ze szczytami skalistymi i pokrytymi śniegiem. To Karpaty. Jesteśmy przecież zaledwie 100 km od ich podnóża. Skoro Kościuszko wyruszył z Krakowa w stronę Warszawy, a nie np. do Wiednia czy Budapesztu, to znaczy, że ruszył na północ. W związku z tym Karpaty muszą wskazywać nam kierunek południowy. Jeśli zrobilibyśmy na platformie widokowej żołnierskie „w tył zwrot” ukazał by się nam północny fragment pejzażu z płonącym kościołem w Racławicach i lasami, z których wyłania się część armii rosyjskiej.

Po prawej ręce, a więc na wschodzie, zobaczylibyśmy atak kosynierów na ustawione tu wrogie armaty i rosyjską piechotę wyłaniającą się od strony Górki Kościejowskiej. Po lewej ręce zaś dostrzeżelibyśmy wieś Dziemięrzycę leżącą na zachód od naszego punktu obserwacyjnego, ze spaloną chatą na pierwszym planie, lazaretem na folwarku i zachodnim skrzydłem polskiej armii dowodzonym przez generała Zajęczkę. Kompozycja malowidła staje się teraz bardziej jasna: „nasi” naddciągają od południa, południowego zachodu i zachodu, a przeciwnik od północy, północnego-wschodu i wschodu.

Tadeusz Kościuszko w Panoramie Racławickiej jest niewątpliwie najważniejszym z bohaterów. Tak jak każdy aktor chce zmierzyć się z rolą Hamleta, tak i każdy z twórców Panoramy miał ochotę namalować jej główną postać. Umundurowany Kościuszko jadący na koniu „należał się” bataliście Kossakowi, sprawa się jednak skomplikowała.

W liście z Wiednia Wojciech tak pisał w 1893 r. żonie: „(...) Styka odstał mi Kościuszkę, był tak przybity, taki okropnie smutny i tak stracił całą energię, że dla dobra sprawy, przetrzymawszy go cały dzień, zwróciłem mu Kościuszkę, obiecując go posadzić i narysować konia. Rozplakał się biedak i zaczął mnie w kawiarni tak ścisnąć, że Niemcy ze zdumieniem się oglądali(..).”

Jak Styka przedstawił Naczelnika? Zgodnie z prawdą historyczną ubrał go w mundur generalski, na który złożyły się czerwone spodnie z lampasami i szaroniebieska kurtka. Ale co z koniem? Jeśli przyjrzelibyśmy się zdjęciom archiwalnym z czasów powstawania i pierwszych lat prezentacji Panoramy, okazałoby się, że koń wygląda inaczej. Co się stało? Otóż po katastrofie z 1927 r., kiedy to 25 m płótna oberwało się w wyniku prowizorycznego zamocowania, zdecydowano o kompleksowych pracach renowacyjnych, których podjął się Wojciech Kossak. Wtedy to właśnie przemalował konia Kościuszki, nadając mu bardziej ekspresyjną, ale i bardziej naturalną formę.

Na rozstajach dróg, z których jedna prowadzi do Dziemięrzyc (ta obsadzona brzoza), a druga do Janowiczek (ta w głębokim wąwozie) – ustawiono **wysoki drewniany krzyż**. Pod krzyżem – niewielka grupka wieśniaków. Przybyli, by prosić Najwyższego o wspomnienie dla walczących w słusznej sprawie. O umiejscowienie sceny modlitwy – której z pewnością jakaś grupa osób się oddawała w trakcie ekstremalnych, historycznych wydarzeń – Styka i Kossak mieli się jednak posprzeczać. Batalista miał zarzucić alegorycznie nierealność umiejscowienia modlących się ludzi zaledwie 30 metrów od rosyjskich armat. O niebezpieczeństwie, w jakim znaleźli się wieśniacy, świadczą choćby odbite zabłąkanymi kulami drzewa w pionowej belce krzyża.

Prace malarskie przy Panoramie Racławickiej trwały 9 miesięcy. Pracowało przy niej 9 malarzy. Mimo że były poprzedzone wieloma studiami i szkicami przygotowawczymi tempo imponuje i wiele osób – stojąc przed 1800 mkw. malowidła – nie dowierza, że było możliwe stworzyć tak olbrzymie dzieło w tak krótkim czasie.

Wiele z postaci było malowanych z modeli „na gorąco”. Zachowały się zdjęcia dokumentujące tworzenie studiów z postaci ubranych w historyczne mundury lub stroje ludowe, które specjalnie w tym celu uszyto. W przypadku modelki, która pozowała Styce do postaci **kobiety rozpaczającej po śmierci męża**, znamy nawet nazwisko. Była to Tekla Borys-Hajduś, niania dzieci Kossaków. Zatrzymajmy się chwilę nad tą sceną.

Przed progiem najuboższej chaty we wsi leży z rozrzuconymi rękami trup chłopca. Nad nim klęczy żona, która w rozpacz łapie się za głowę. Ale nic się już nie da zrobić. Dwie plamy krwi czerwieniejące na białej koszuli mówią wszystko. Scena w założeniu tragiczna – nie zawsze jednak jest zrozumiana tak, jak oczekiwалby tego jej autor.

Najczęstsze pytanie od najmłodszych widzów brzmi: „dlaczego ta pani zabiła pana siekierą?”. Drugie pytanie jest równie kłopotliwe: „dlaczego ta pani nie ma głowy?”. Rzeczywiście, ukazana w dość ryzykownym skrócie perspektywicznym postać okutana jest czerwoną chustą w kratę. Dodatkowo rozpaczająca wdowa ma twarz zwróconą w stronę kosynierów i dopiero przy uważnej obserwacji można zauważyć jedynie zarys jej profilu.

Wielką siłą Panoramy Racławickiej jest niezwykle **sugestywnie namalowany pejzaż**, pięknie, choć nie do końca zamierzenie, skomplementowany jeszcze we Lwowie. Otóż pewnego ulegnego dnia zjawiła się w rotundzie Panoramy przemoknięta grupa chłopów przywieziona przez właściciela ziemskiego. Wszyscy pokonali ciemne, kręte schody wiodące na platformę widokową i tam jedna z uczestniczek miała zawołać: „No, dzięki Bogu, przestało padać!”.

I dziś, kiedy zwiedzający wychodzą z ciemnego tunelu na platformę widokową, ulegają wrażeniu olśnienia słonecznym blaskiem wiosennego popołudnia. Wokół rozciągają się częściowo zaorane pola malowane pastelowymi odcieniami ugru i ochry, gdzieniegdzie pokryte nieśmiałą wiosenną zielenią kielkujących zasiewów, pocięte głębokimi jarami, w których poprowadzono gruntowe drogi. Na rozstajach – krzyże stawiające opór wichrom wiejącym od widocznych w południowej części horyzontu ośnieżonych Karpat. Wśród pól – ciemnozielone, złagodzone błękitem – plamy lasów iglastych. Są i liściaste, a nawet brzeziny w części północnej. Na tę olbrzymią przestrzeń drobne cienie rzucają obłoki spokojnie płynące po niebie.

Autorem pejzażu w Panoramie Racławickiej jest Ludwik Boller, malarz wykształcony we Frankfurcie nad Menem, ale pracujący głównie w Monachium, gdzie współtworzył wiele malowideł panoramowych. Wśród dziewięciu malarzy pracujących przy Panoramie Racławickiej był jedynym cudzoziemcem i jedynym doświadczonym panoramistą. Zgodnie współpracował z Tadeuszem Popielem, któremu przypisuje się stworzenie drzew i chat na bliższych planach.

W opublikowanym w 1927 r. w kilku czasopismach oświadczeniu Wojciech Kossak napisał: „(...) Śp. Ludwik Boller namalował wraz ze śp. **Tadeuszem Popielem** cały ołożony kwietniowym słońcem pejzaż. Naturalnej wielkości sosny, brzozy i rozwalone chałupy z nieporównaną prawdą i maestrią malował Popiel (...).” **Kim był ów malarz niemal zapomniany przez historię sztuki polskiej**, a noszący nazwisko, które kojarzy się z legendarnym królem zjedzonym przez myszy?

Studiował malarstwo u Jana Matejki w Krakowie, kontynuował naukę w Wiedniu i Monachium. Podróżował po świecie, uczestniczył w wielu wystawach, zdobywając złote medale. Malował obrazy sztalugowe, ale i freski, a nawet projektował witraże. Jego największym „grzechem” w oczach współczesnych mu koneserów sztuki było to, że nie interesowało go eksperymentowanie i poszukiwanie nowych dróg w malarstwie. Do perfekcji natomiast opanował realistyczne przedstawienie otaczającego go świata. Na szczęście panoramy potrzebowały takich twórców. Kunst Popiela oczarowuje nawet widzów XXI w. przyzwyczajonych do telewizji, kina i obrazów w 3D. Hołd oddały mu nawet... ptaki. Kiedy w trakcie bombardowania Lwowa 9 kwietnia 1944 r. zniszczony został szklany dach rotundy, wróble z parku Stryjskiego miały swobodny dostęp do jej wnętrza. Podobno, widząc drzewa Popiela, próbowały na nich przysiadnąć.

Piknik osiedlowy na boisku w lesie

Samochody retro z Muzeum Motoryzacji w Topaczu, dmuchańce, fotobudka 360, euro-bungee, gry wielkoformatowe – takich atrakcji mogą spodziewać się najmłodszy uczestnicy pikniku osiedlowego na boisku w Lesie Osobowickim. Zaprasza Rada Osiedla Osobowice-Rędzin. Na piknik w godz. 11-19 będą dowoziły i odwoziły piknikowiczów melekсы według dwóch tras. Trasa „Osobowice”: Piknik – Lipska – Osobowicka – Jarocińska – Krotoszyńska – pętla tramwajowa – Osobowicka – piknik – Ślázowa. Z pętli – Jarocińska – Lipska – Piknik. Trasa „Rędzin”: Piknik – Osobowicka – Rędzin pętla autobusowa – Osobowicka – piknik. Piknik osiedlowy w sobotę 15.06 w godz. 11-18.

Park Grabiszyński: akcja charytatywna

Co trzeba zrobić, żeby adoptować zwierzę domowe? Czego tak naprawdę potrzebuje do szczęścia? Dowiedzie się tego na spotkaniu otwartym dla wszystkich chętnych w parku Grabiszyńskim. Ponadto można spotkać czworonożnych podopiecznych i wolontariuszy stowarzyszenia GRUPA RATUJ. Będą planszówki, bańki i malowanie twarzy, ale też licytacje z voucherami do kina, teatru, muzeum. Wielki Piknik Charytatywny w ndz., 16.06 w parku Grabiszyńskim w godz. 11-19. Wstęp wolny.

Na Biskupinie remont ul. Olszewskiego trwa

Na ul. Olszewskiego Zarząd Zieleni Miejskiej prowadzi prace drogowe. Aktualnie zdejmowane są po stronie północnej warstwy asfaltu i podbudowy, która uniemożliwiała rosnącym tam dębom dostęp do wody. Jednocześnie analizowane są badania nośności jezdni na odcinku od Chełmońskiego do Spółdzielczej. Od ich wyników zależy technologia konstrukcji podbudowy jezdni. Planowane zakończenie prac na ul. Olszewskiego to koniec wakacji.

KUŹNIKI

Przyjdź zobaczyć, jak tańczy i śpiewa KALINA

Tańce śląskie, Lachów sądeckich, krakowiaka i tańce rzeszowskie – tego można się spodziewać podczas koncertu Zespołu Pieśni i Tańca AWF Wrocław KALINA w sobotę 15.06 przy ul. Sarbinowskiej 10 w ramach projektu Osiedla Kultury i Sztuki 2024.

Anna Aleksandrowicz

W sobotę 15.06 na osiedlu Kuźniki będzie dużo się działo. Przy ul. Dźwirzyńskiej 3 o godz. 14 rozpocznie się coroczny Kuźnicki Festyn Osiedlowy. Gry i zabawy dla najmłodszych przeprowadzą animatorzy z Teatru Arlekin. Zestaw dmuchańców stanie między pumptrakiem (ul. Pucka) a Przedszkołem nr 5 przy ul. Dźwirzyńskiej. Będą też kuczki i elektryczne quady. Festyn potrwa do godz. 22.

Kolorowo i ludowo

Rada Osiedla Kuźniki zaprasza w międzyczasie o godz. 17 na plac SP nr 37 przy ul. Sarbinowskiej 10 na koncert Zespołu Pieśni i Tańca Akademii Wychowania Fizycznego Wrocław KALINA. W swoim programie artystycznym ma tańce narodowe oraz pieśni i tańce wielu regionów Polski. – KALINA to zespół z wieloletnią tradycją, tworzą ją niesłuchanie

uzdolnieni artyści. Przed nami wyjątkowo barwne wydarzenie, na które gorąco zapraszamy – zachęca Sebastian Kacperski z Dolnośląskiego Towarzystwa na Rzecz Kultury Ludowej.

Osiedla Kultury i Sztuki

Osiedla Kultury i Sztuki to projekt, który ma promować dolnośląskich artystów na wrocławskich osiedlach. To również forma współpracy kulturalnej realizowanej przez artystów, zespoły i grupy artystyczne, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne wspólnie z Radami Osiedli Wrocławia. Operatorem projektu jest Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu. Projekt finansowany jest z budżetu Samorządu Województwa Dolnośląskiego.

Członkini zespołu KALINA podczas sesji w Dworcu Ożarów, rok 2023

DOLNOŚLĄSKIE TOWARZYSTWO NA RZECZ KULTURY LUDOWEJ

KARŁOWICE-RÓŻANKA

Tęczowa Polanka wypłynęła na szerokie wody

W Przedszkolu nr 149 „Tęczowa Polanka” przy ul. Obornickiej Dzień Dziecka świętowano w stylu piracko-morskim. Dzieci karmiły wieloryba, przechodziły przez zatokę pełną rekinów i szalały w bańkach mydlanych. Nie brakowało też zabaw przy szantach.

MAGDALENA PASTEWICZ

Bańki mydlane ucieszyły wszystkich małych uczestników wydarzenia

Paulina Falkiewicz

Szalony, kolorowy i pełen najradośniejszych uśmiechów – taki był tegoroczny Dzień Dziecka w przedszkolu na Osobowicach-Rędzinie.

Piracki Dzień Dziecka w Przedszkolu „Tęczowa Polanka” miał formę zabaw muzycznych i zadań ruchowych do wykonania. Były one dostosowane do wieku i możliwości dzieci.

Maluchy przechodziły więc przez Zatokę Rekinów, karmiły wieloryba, związały kotwicę, zrzuciły puszki z napojem pirackim (ale nie tym na literę r), dopasowywały klucze w oczku wodnym Kapitana, układały ogromne puzzle.

Głównym zadaniem dzieci było znalezienie skarbu Kapitana, którego strzegł Piracki Pomocnik. Oprócz skarbu strzegł dobrego wykonania zadań – zdradza Gabriela Kleczyńska, nauczycielka Przedszkola nr 149 we Wrocławiu. W tej roli wystąpili zaprzyjaźnieni z przedszkolem studenci fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. – Była to nasza pierwsza wspólna zabawa, ale z pewnością nie ostatnia – zaznacza pani Gabriela.

Jak na imprezę tematyczną przystało, dzieci przyszły do przedszkola przebrane za piratów. Zabawa była fantastyczna, zobaczcie sami!

➤ 70 zdjęć z Dnia Dziecka na: wro.news/piracki-dzien

Wrocław w czerwcu szczególnie ceni różnorodność

Czerwiec na świecie świętowany jest jako Miesiąc Dumy – miesiąc widzialności i wsparcia dla osób LGBT+. W weekend równości w marszu we Wrocławiu wzięło udział 8 tysięcy osób.

Redakcja

Ciągle zdarza się, że lesbijki, geje, osoby biseksualne i transpłciowe w Polsce doświadczają dyskryminacji i narażone są na przemoc. Nadal walczą o równe prawa do bezpieczeństwa, szacunku i akceptacji.

– We Wrocławiu szanujemy różnorodność naszego miasta, nie zgadzamy się na dyskryminację

i z dumą włączamy się w obchody pod tęczową flagą – mówi Alina Szeptycka, pełnomocniczka prezydenta ds. równego traktowania.

Równość na horyzoncie

W sobotę 8.06 ulicami miasta przeszedł 16. Wrocławski Marsz Równości pod Honorowym Patronatem Prezydenta Wrocławia,

Komisji Europejskiej, Wojewody Dolnośląskiego i Ministra ds. Równości. To największe wydarzenie, w którym ludzie z Wrocławia i całej Polski celebrują różnorodność, wolność i miłość. Organizatorem marszu jest Stowarzyszenie Kultura Równości. W tym roku hasłem przewodnim manifestacji było „Równość na horyzoncie”.

Start na pl. Wolności

W sobotę 8.06 o godz. 10, na placu pod Narodowym Forum

Muzyki działało Miasteczko Równości. Wrocławianie mogli spotkać się

(i chętnie korzystali z tej możliwości) z przedstawicielami organizacji i instytucji, które działają na rzecz praw człowieka. Stoiska wypełniły tęczowe gadżety i broszury edukacyjne. Można było też uzyskać bezpłatnie porady prawne. Równolegle trwała taneczna rozgrzewka.

Uczestnicy 16. Wrocławskiego Marszu Równości pod honorowym patronatem Prezydenta Wrocławia

Marsz z pl. Wolności wystartował po południu. W kolorowym tłumie dominowali młodzi ludzie, lecz było też wielu seniorów i rodzin z dziećmi. Można było rozpoznać polityków, przedstawicieli instytucji kultury i uczelni.

Pod tęczowymi flagami

Jak co roku poszczególne grupy rozdzielały platformy ze sprzę-

tem nagłośnieniowym. Było wesoło i głośno. Między tęczowymi flagami, balonami i transparentami dostrzec można było tablice z nazwami mniejszych dolnośląskich miejscowości, z których pochodzą uczestnicy marszu.

Według informacji Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, w marszu wzięło udział 8 tysięcy osób.

Partnerem wydarzenia jest Biuro Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu. Wrocławski Miesiąc Dumy to także pokazy filmowe, spotkania autorskie, dyskusje, happeningi i warsztaty, w które we Wrocławiu włączają się nie tylko organizacje społeczne, ale też instytucje kultury, takie jak: Studio BWA Wrocław, Kino Nowe Horyzonty czy Miejska Biblioteka Publiczna.

Dlaczego Ogórek nie śpiewa? Bo warczy silnikiem

Parada autobusów marki Jelcz, spotkanie z podróżnikami ze Stowarzyszenia Jelczem w Himalaje, tort – w weekend Centrum Historii Zajeżdźnia zaprasza na 40. urodziny Ogórka.

Anna Aleksandrowicz

Gdy w 1959 roku z hal Jelczańskich Zakładów Samochodowych wyjechały pierwsze egzemplarze autobusów, nikt nie spodziewał się, że produkowane w podwrocławskim Jelczu ogórki staną się najpopularniejszymi autobusami miejskimi i międzymiastowymi lat PRL-u. W lutym 1984 r. w Jelczańskich Zakładach Samochodowych świętowano ukończenie montażu 25-tysięcznego wozu Jelcz 043. To właśnie z tego

roku pochodzi egzemplarz, który swą służbę we Wrocławskim MPK zakończył jako dawca części dla innych autobusów stacjonujących w zajeżdźni nr VII przy ul. Grabiszyńskiej. Pojazd ten, przez

lata nieużywany i niegараżowany, popadł w ruinę. W latach 2020–21 został wyremontowany przez konsorcjum

złożone z: Centrum Historii Zajeżdźnia, Politechniki Wr., Spółki Jelcz, NSZZ „S” Region Dolny Śląsk i wrocławskiego MPK. Premierowy przejazd odremontowanego Ogórka nastąpił w Weekend Niepodległości w 2021 roku.

Jego 40. urodziny to dwudniowe święto, którego centralnym punktem będzie przejazd innych jelczańskich

Ogórków na trasie Centrum Historii Zajeżdźnia – centrum Wrocławia i z powro-

tem, tort, a także warsztaty, zwiedzanie wystaw i spotkanie z uczestnikami wyprawy ciężarówką Jelcz 325 z Wrocławia do Nepalu. Wszystkie atrakcje urodzinowe są bezpłatne (z wyjątkiem wystawy „Kiedy Zajeżdźnia była zajeżdźnią”), ale obowiązują zapisy (formularz na www.warsztaty.zajezdnia.org). Wydarzenie finansowane jest przez Miasto Wrocław. Partnerami są MPK Wrocław i Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Gdyby Konstanty Ildefons Gałczyński żył, na pewno przyszedłby na 40. urodziny wrocławskiego Ogórka – żeby się dowiedzieć, że nie śpiewa, bo radośnie warczy silnikiem. Przyjdźcie i Wy, 15.06 w godz. 10–18 i 16.06 w godz. 10–16.30 przed Centrum Historii Zajeżdźnia, ul. Grabiszyńska 184.

Jelcz model 43 przez dwie dekady PRL-u był flagowym autobusem PKS. Miał 42 miejsca siedzące i 10 stojących, ale woził o wiele więcej pasażerów

Osiedle w skrócie

Dni Fantastyki 2024 na Pracach Odrzańskich. W tym roku, 23–25.08, finał festiwalu Dni Fantastyki odbędzie się nie jak zwykle w OPT Zamek Leśnica, lecz w Kampusie Pracze. Impreza co roku przyciąga tysiące fanów fantastyki z całej Polski. Przyjadą fani literatury i filmów fantasy, mangi, anime, popkultury, gier planszowych, komputerowych oraz RPG, pojawiają się także twórcy, pisarze i reżyserzy. W tym roku motywem głównym imprezy są podróże w nieznane. Szczegóły na stronie festiwalu [dnifantastyki.pl](#).

Pracka i Piwowska. Wiecie, że osiedle domków przy ul. Prackiej 5–8 zaprojektował najsłynniejszy wrocławski architekt, Max Berg, ten sam, który jest twórcą projektu Hali Stulecia, wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO? Warto je zobaczyć. Odpowiadając Pracze Odrzańskie, koniecznie trzeba wpaść także na ul. Piwowską. Uroczę domki z czerwonej cegły zaprojektowano prawie 100 lat temu dla... gruzlików i ich rodzin. Więcej na ich temat można przeczytać na stronie [Naszeprace.pl](#) w zakładce Pasjonująca historia Prac.

Stacja Wrocław–Pracze. Czwartek 1 sierpnia tego roku przypada 150. rocznica oddania do użytku stacji kolejowej Wrocław – Pracze, z której można pojechać do Głogowa i Zielonej Góry. Jak czytamy na wspomnianej wyżej stronie, stacja nosiła wcześniej nazwę Wrocław Praczków.

Naturalny pumptrack na Janówku. Jadąc wałami wzdłuż rzeki Bystrzycy, można dojechać do ukrytego wśród drzew miejsca, w którym można poszaleć na rowerze: są tu zakręty i pagórki. Uwaga! Szalejąc tam na dwóch kółkach, trzeba pamiętać o bezpieczeństwie.

Leśny park Pracki i prackie wyprawy

Leśny Park Pracki pod miejską ochroną, planowana budowa przychodni, remonty budynków i aktywni mieszkańcy. Na ponad tysiącu hektarach mieszka tu ponad 6 tys. osób. Co słychać na osiedlu?

Redakcja

Od jesieni ubiegłego roku niezwykle cenny przyrodniczo Leśny Park Pracki jest pod miejską ochroną: ten liczący ponad 18 ha obszar stał się 11. wrocławskim użytkiem ekologicznym, a więc terenem chronionym. Leśny Park Pracki jest piękny i oferuje mnóstwo malowniczych widoków. Jest też domem dla ponad 70 gatunków zwierząt, w tym dzięcioła czarnego, nietoperza borowca wielkiego, żabę zieloną, traszkę grzebieniastą i jaszczurkę zwinną. Na skraju Lasu Prackiego rośnie pomnik przyrody – 28-metrowy dąb szypułkowy.

WROśnij we Wrocław

Jesienią na zielonych Pracach Odrzańskich będzie jeszcze bardziej zielono: przybędzie tu 220 drzew. Zasadzą je mieszkańcy w ramach projektu WROśnij we Wrocław. Patronami drzewek są najmłodsi wrocławianie, czy-

li urodzone w ostatnim czasie dzieci. Akcja została zapoczątkowana w 2017 roku i dzięki niej przybyło w różnych rejonach naszego miasta prawie 3,5 tys. drzew.

Zaprojektuj i wybuduj

Na osiedlu powstanie niedługo Centrum Zdrowia Psychicznego. Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny ZOZ planuje rozbudowę w technologii budownictwa modułowego budynku przychodni zdrowia przy ul. Stabłowickiej 125. W formule „zaprojektuj i wybuduj” powstanie tu Centrum Zdrowia Psychicznego. – Prace projektowe zostały już wykonane, teraz czekamy na pozwolenie na budowę i gdy ją uzyskamy, ruszymy z robotami budowlano-montażowymi. Otwarcie centrum planujemy na I kwartał 2025 roku – mówi Agnieszka Młyńczak z Wrocławskiego Centrum Zdrowia SPZOZ.

Kamienice, chodniki, siłownia

W ramach programu rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego w 2019 roku odbył się remont budynku przy ul. Karczmejnej 12. Rok i dwa lata później ocieplono elewację domów przy ul. Polonii Wr. 5/7 i 1/3. W 2020 roku zostało wyremontowane dojście do budynku wielorodzinnego przy ul. Stabłowickiej 119, a teraz kolej na zmianę systemu ogrzewania.

Kościół pw. św. Anny z XVI w. po remoncie, ul. Brodzka 163

Stowarzyszenie Nasze Pracze – wycieczka rowerowa przez Las Pracki

Centrum Zdrowia Psychicznego przy ul. Stabłowickiej 125 – wizualizacja

W 2019 roku przy ul. Głównej powstała zielona strefa dla mieszkańców z siłownią plenerową i nowymi alejkami.

Kościół szachulcowy z XVI w.

W 2020 roku zakończył się – dzięki 500 tys. zł dotacji Miejskiego Konserwatora Zabytków

turnieje, quiz wiedzy o Pracach, przejażdżki. Podczas festynu można było także uczestniczyć w ekspresowym kursie pierwszej pomocy i kiermaszu

– remont organów w kościele św. Anny przy ul. Brodzkiej 163, a wcześniej remont elewacji. Zdecydowanie warto odwiedzić tę piękną budowlę szachulcową – powstała w połowie XVI wieku.

Dzień Dziecka i wycieczki

W pierwszą sobotę czerwca po raz trzeci świętowano Dzień Dziecka na Karpnickiej, zorganizowane przez Radę Osiedla razem z Radą Rodziców SP nr 22. Partnerem wydarzenia było stowarzyszenie Nasze Pracze, o którym piszemy niżej. Były gry, zabawy,

KOMUNIKACJA MIEJSKA

101, 102, 103, 107, 123, 923

245

charytatywnym dla Adrianka. Pod koniec kwietnia odbyła się kolejna wycieczka rowerowa z cyklu „Poznajemy nasze zielone okolice – Prackie wyprawy”, zorganizowana przez Stowarzyszenie Nasze Pracze, które zaprasza mieszkańców także na gimnastykę w parku. – Zajęcia odbywają się co tydzień, a prowadzi je profesjonalista: pan Marcin, który jest ratownikiem medycznym i był trenerem sztuk walki – mówi Agnieszka Dudek ze Stowarzyszenia Nasze Pracze. Aktualne informacje na temat wydarzeń na Pracach można znaleźć na [naszeprace.pl](#).

Naukowcy tutaj pracują dla przemysłu

Instytut Badawczy Łukasiewicz – PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii mieści się w budynku z czerwonej cegły niedaleko stacji kolejowej Wrocław-Pracze przy ul. Stabłowickiej 147.

Rozwija się tam nowe technologie na potrzeby przemysłu. Aktywność naukowo-badawcza ośrodka koncentruje się wokół biotechnologii. Są tutaj także Ogrody Doświadczeń, w których można przekonać się, że nauka jest fascynująca i uczyć się przez zabawę. Zajęcia organizowane są nie tylko dla dzieci. Na przykład w kwietniu Ogrody Doświadczeń zaprosiły na nie osoby po sześćdziesiątce.

Rada osiedla

Przewodniczący Zarządu Osiedla Pracze Odrzańskie **Mateusz Adamczyk** zaprasza mieszkańców na dyżury radnych, które odbywają się w siedzibie RO przy ul. Stabłowickiej 141 w każdy wtorek w godz. 17–18. Z RO można także skontaktować się mejlowo, pisząc na adres: [pracze_osiedla.wroclaw.pl](#)

Strażnik osiedlowy

Osiedle Pracze Odrzańskie nie ma co prawda przypisanego na stałe strażnika osiedlowego, jednak to nie znaczy, że nie można tu liczyć na pomoc Straży Miejskiej. W sprawach wymagających interwencji, związanych np. z samochodami zaparkowanymi w sposób utrudniający ruch albo z koniecznością pomocy osobie w kryzysie bezdomności, można dzwonić do dyżurnego Straży Miejskiej pod numer **986**. Dyżur pod tym numerem jest pełniony 24 godziny na dobę.

Jedna dzielnicowa

Osiedle Pracze Odrzańskie to rejon działania komisariatu Wrocław Fabryczna.

Dzielnicowa tego osiedla to sierż. **Karolina Filip**, tel. **600 209 958**, e-mail [dzielnicowy.fabryczna3@wroclaw.wr.policja.gov.pl](#).

Uwaga! Podany adres mejlowy ułatwia kontakt z dzielnicową, ale nie służy do składania zawiadomień o przestępstwie czy wykroczeniu, ani petycji, wniosków lub skarg. Dzielnicowy odbiera pocztę i służbowy telefon komórkowy w godzinach swojej służby. W sprawach niecierpiących zwłoki trzeba dzwonić pod numer telefonu **112**.

W kolejnym odc. osiedle Oporów

Biżuteria z historią Breslau nie tylko zdobi, ale i uczy

Dominika Kuźniar, złotniczka i założycielka marki Qzniar, stworzyła serię biżuterii „Chłopaki”, inspirowaną architekturą i artystami tworzącymi przed wojną we Wrocławiu. Ma nadzieję, że kolekcja zwróci uwagę wrocławian na budynki i historie ich projektantów. – Może z większą uważnością spojrzymy na nasze miasto – mówi.

Magdalena Talik

W kolekcji znajdziemy na przykład broszkę, naszyjnik i spinki do mankietów z tajemniczym zdjęciem dwóch nonszalancko uśmiechniętych i wyraźnie zaprzyjaźnionych mężczyzn. – To architekci modernistyczni – Heinrich Tischler i jego kuzyn Moritz Hadda – niezwykli ludzie, wrocławska bohema, ze względu na nich całą kolekcję nazwałam „Chłopaki” – przyznaje Dominika Kuźniar.

Wrocławski modernizm

Jubilerka od lat kocha modernizm i podziwia jego wrocławską odsłonę. Fascynacja architekturą zaowocowała wykorzystaniem betonu, który artystka łączy ze srebrem, perłami i kamieniami szlachetnymi.

Impuls do nowych poszukiwań artystycznych pojawił się, kiedy Dominika Kuźniar spotkała się z Agatą Ganiebną, prezeską Fundacji HA (prowadziła żydowską Szkołę Podstawową Szalom Alejchem). – Agata uświadomiła mi, jak wiele budynków zbudowanych w Breslau, które codziennie mijamy, zaprojektowali architekci żydowskiego pochodzenia, ile utalentowanych, wyjątkowych rodzin wiodło tu swoje życie. Są wśród nich bracia Richard i Paul Ehrlichowie, Heinrich Tischler, Moritz i Albert Haddowie – mówi złotniczka.

Bez budynków projektu wspomnianych architektów trudno wyobrazić sobie Wrocław – bracia Ehrlichowie to twórcy m.in. słynnego domu handlowego Juliusa Schottländera (u zbiegu Świdnickiej i placu Teatralnego), Moritz Hadda odpowiada za projekt domu na osiedlu WuWa (przy ul. Zielonego Dębu 19) czy charakterystyczny dom wielorodzinny fundacji Östreicherów (u zbiegu ulicy Hallera i alei Pracy).

Bohema z Breslau

Nie wszystkie „chłopaki” planowały karierę architekta. Heinrich Tischler został nim właściwie przez przypadek. Przede wszystkim malował. Jego grafiki Dominika Kuźniar transferowała na srebro i wykorzystywała do zrobienia kolczyków.

Dominika Kuźniar przy swoim warsztacie złotniczym, w którym powstają unikatowe prace, inspirowane wrocławskim modernizmem

Na jednej z grafik zobaczymy fale, jakby wyjęte ze słynnych drzeworytów japońskiego mistrza Hokusai. Ale to optyczna iluzja – ostrzega wrocławska jubilerka, która jest wielką fanką prac Tischlera. – Też uległam tej iluzji, tymczasem oglądaliśmy kolorowy linoryt wykonany po I wojnie światowej i to, co wygląda na japońskie fale, jest w rzeczywistości wybuchem, a na dole leżą martwi ludzie. Piękne wzory są pokłosiem traumy, jaką Tischler przeżył na wojnie – wyjaśnia artystka.

Dominika Kuźniar wykorzystywała w kolekcji „Chłopaki” m.in. kształt okna na pierwszym piętrze fasady kamienicy na wrocławskim Rynku 49 (mieścił się tam Dom Handlowy Trautner). Zachowała kształt w srebrze, dodała też granat. – Te kamienie są istotne w żydowskiej symbolice, oznaczają obfitość – tłumaczy projektantka. Same okna są dla niej ważne. – Okno jest

znaczące – to otwarcie, widok, powietrze. A w mojej serii chodzi o to, aby rzucić światło na historię, wpuścić powietrze i nową energię – przyznaje.

Opowieść o historii miasta

Historia architektów żydowskich we Wrocławu trwała do lat 30., a ich wojenne losy były tragiczne – bracia Ehrlichowie zginęli bezpotomnie

w obozie Theresienstadt w czeskim Terezynie, Heinrich Tischler wrócił do Breslau po uwięzieniu w obozie Buchenwald, ale zmarł w wyniku odniesionych tam ran. Moritz Hadda został zamordowany przez Niemców w Kownie.

Dominika Kuźniar podkreśla, że jej kolekcja to nie tylko opowieść o żydowskich architektach Breslau, ale też przypomnienie o historii miasta i osobach, które żyły tutaj przed nami. – Mam świadomość, że wielu wrocławian niewiele wie

o przedwojennej historii miasta, a już szczególnie mało o losach poszczególnych rodzin. Mamy tak mało okazji, aby je poznać! Myślę, że kolekcja „Chłopaki” to dobry punkt wyjścia, aby rozmawiać o przeszłości, pomyśleć, kto i w jakich okolicznościach budował miasto, kto i jak żył tu przed II wojną światową. Ta biżuteria zwraca uwagę na detale, na konkretnych architektów. Moja biżuteria, poza wartością estetyczną, w założeniu ma być deklaracją wiedzy i chęci dzielenia się nią – tłumaczy.

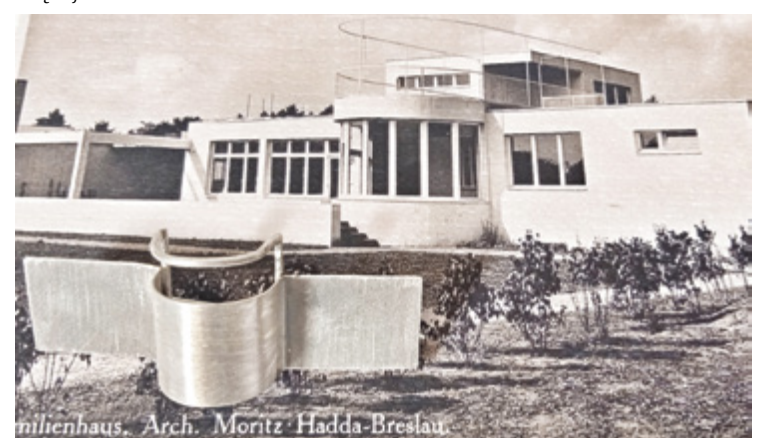
Teraz o dziewczynach

Na dziś kolekcja „Chłopaki” liczy 9 sztuk. – To otwarty projekt, nie wiem, ile ich ostatecznie zaprojektuję, ale mam nadzieję, że jak najwięcej – mówi Dominika Kuźniar.

Każdy z przedmiotów występuje w limitowanej liczbie 20 sztuk. – Każdy element kolekcji „Chłopaki” ma swój numer i certyfikat oraz opis, jaka osoba, budynek czy dzieło było tu inspiracją – wyjaśnia wrocławska projektantka. I zdradza, że ma także pomysł na serię z dziewczynami z Breslau. – To były emancypantki, prężnie działające kobiety, mimo powszechnego wówczas patriarchy – mówi.

Dominika Kuźniar stara się o stypendium artystyczne prezydenta Wrocławia, aby kontynuować opowieść o lokalnej historii ludzi i architektury przez kolczyki, broszki, bransolety, pierścionki, spinki do koszul.

➤ Więcej na wro.news/dominika-kuzniar

Broszka wzorowana na charakterystycznym domu na osiedlu WuWa

Jakub Płaczkowski: nasz lokalny Nikifor

Kolorowymi kredkami albo flamastrami rysuje świat, który widza nie tylko oszałamia i bawi, ale skłania do refleksji. Historie Jakuba Płaczkowskiego trzeba po prostu zobaczyć. Kiedy? Do 21 lipca na wystawie „Mój. Wrocław. Nie. Mój. Wrocław” w galerii BWA Wrocław Główny.

I Magdalena Talik

Nietrudno dać się uwieść rysunkowym pracom Jakuba Płaczkowskiego, który ma już we Wrocławiu zagorzałych fanów i kolekcjonerów swojej twórczości. Artysta przywoździ na myśl Nikifora Krynickiego, w którego pracach, też często sporządzanych na zwykłych kartach, dominowała zwykła kredka i zupełnie niezwykle wycucie koloru, perspektywy, tematów.

– Jakub Płaczkowski wychodzi z kamienicy i w towarzystwie psa Gutka rozpoczyna rytualny spacer po Wrocławiu. Zanim jednak pójdą na dworzec, muszą sprawdzić, czy pociąg do alkoholu Jana Gila zakopcił już cały salon. I porównać dwie prędkości: kielbasy wystrzelonej w stronę Saturna z przyrostem brody Edyty Klacz po zażyciu leków. To w okolicy, bo ona jest ciekawa. Ma w tym swój udział klub nocny dla osłów, gdzie podstępem można zostać podtrutym eliksirem urody – opowiada o pracach Jakuba Jacek Słomski, kurator wystawy.

Urodzony w 1982 roku Płaczkowski jest od urodzenia związany z Wrocławiem i Przedmieściem Oławskim, ale też z Górnym Śląskiem (te tematy dominują w jego twórczości).

Współpracuje z galerią Art-Brut i Fundacją Eudajmonia. Rysowaniem zajmuje się od 2008 roku. Jego twórczość z początku nie znalazła zrozumienia w najbliższym otoczeniu, teraz Jakub Płaczkowski ma wielu entuzjastów swoich prac.

Brał udział w wystawach zbiorowych (Poza tabu VII. Niepokój i lęk, 2020; A kys! Wystawa czasu epidemii, 2020; Poza tabu VIII. Koniec i początek, 2021) oraz indywidualnych (m.in. w Centrum na Przedmieściu w 2022 roku).

Artysta przyjaźni się od lat z muzykiem Piotrem Damasiewiczem. Dla kolektynu muzycznego L.A.S. zaprojektował serię okładek płytowych.

Wernisaż wystawy „Mój. Wrocław. Nie. Mój. Wrocław” w galerii BWA Wrocław Główny zaplanowano na piątek 7 czerwca o godz. 19. Prace będzie można oglądać do 21 lipca w sali ekspozycyjnej „Galeria 3”. Wstęp na wystawę prac Jakuba Płaczkowskiego jest wolny.

„Wrocławska ucieczka z tropiku utrzymana” – artysta w przewrotny sposób przedstawia swoje spostrzeżenia na temat otaczającej go rzeczywistości

Święto Muzyki na Rynku

Fête de la Musique – Święto Muzyki we Wrocławiu! W czwartek 20 czerwca Alliance Française zaprasza przed budynek Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej, Rynek 58, w którym ma swoją siedzibę, na 4. edycję tego święta w naszym mieście. W programie: o 16 Lakitah (fusion pop/rock/jazz), o 16.30 Sutra6 (Indian pop), o 17.15 Unother (rock duo, NZ/FR), o 18 Lisie Wibracje (acoustic duo), o 18.35 KESKISSPASS!? (fusion folk), o 19.10 Kameralny Chór Politechniki Wrocławskiej (poprowadzi Anna Sipak), o 19.45 Afrotuba (afro-fusion), o 20.30 Sam Alty Trio (post gospel prog-rock) i o 21.15 Lisu (reggae-rock). Wstęp wolny.

Stare hity na nowo

Polskie Stowarzyszenie Animatorów Kultury „Kulturalny Koneser” z siedzibą we Wrocławiu zaprasza na koncert pt. „Lubię wracać tam. Nowe aranżacje polskiej piosenki”. Znane piosenki polskiej sceny muzycznej w nowych aranżacjach wykonają soliści, zespół wokalny i orkiestra Sebastiana Sikory. Koncert odbędzie się w sobotę 15 czerwca o godz. 16 w Sali Koncertowej Radia Wrocław przy al. Karkonoskiej 10. **Bilety do nabycia na kulturalnykoneser.pl/lubiewracactam.**

Wracają darmowe koncerty organowe

Latem na organach Michaela Englera zagrają znakomici soliści, przede wszystkim młodzi organmistrzowie. Na ich koncerty od czerwca do września można się wybrać do bazyliki św. Elżbiety. Wszystkie będą bezpłatne dla widzów. Zobacz harmonogram.

Prof. Piotr Rojek z Akademii Muzycznej przy organach Englera

I Magdalena Talik

– Artyści przyjeżdżają ze wszystkich uczelni artystycznych, z którymi współpracujemy. To przede wszystkim Wrocław, Poznań, Katowice. Zagrają młodzi, już utytułowani organiści, którzy występują w różnych zakątkach świata, na konkursach organowych osiągając laury. Udaje nam się poszerzyć grono artystów o absolwentów, którzy są już znakomitymi instrumentalistami. Dominować będzie muzyka barokowa, najlepiej pasująca do instrumentu Michaela Englera Młodszego, sztandarowe dzieła Johanna Sebastiana Bacha, jego uczniów, ale też Dietricha Buxtehudego. Występy będą też

poszerzane o improwizacje, zawsze istniejące na gruncie muzyki organowej – wyjaśnia prof. Piotr Rojek, organista, Akademia Muzyczna we Wrocławiu.

Koncerty w bazylice św. Elżbiety rozpoczynają się o godz. 19. Wstęp na wszystkie jest bezpłatny. Daty koncertów na lato 2024 to:

- czerwiec: 14, 21, 28
- lipiec: 5, 12, 19, 26
- sierpień: 2, 9, 23, 30
- wrzesień: 6, 13, 20, 27.

Dwa dodatkowe specjalne wydania zaplanowano na 15 sierpnia i 11 listopada.

Teatr amatorski w Czasoprzestrzeni

Grupa teatralna Piotra Miszteli zaprasza na przedstawienie, które może przywołać masę wspomnień! Kiedy? 20 czerwca o godz. 19. Gdzie? Czasoprzestrzeń, Klub Łącznik, ul. Tramwajowa 1–3. Wstęp wolny. Reżyseria i scenariusz: Piotr Misztela. Występują: Alicja Czartoryska, Arleta Łuczak, Joanna Łużny, Sylwia Ogonowska, Artur Czartoryski, Jakub Faliński, Robert Kaczorowski, Andrzej Linek, Maciej Niewczas. Spektakl PRL to podróż przez codzienność Polski Ludowej, przedstawioną przez pryzmat różnorodnych postaci i ich losów w tamtych czasach.

10. PKO Nocny Wrocław Półmaraton już w sobotę

Na liście startowej widnieje 12 tys. nazwisk z 30 krajów. Organizator, czyli Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław, zapowiada, że skala i rozmach, z jakim planowane jest wydarzenie, osiągnie najwyższy europejski poziom. Jubileuszowy, 10. PKO Nocny Wrocław Półmaraton wystartuje w sobotę 15.06 równo o godz. 22.

Redakcja

Listy uczestników są już dawno zamknięte, teraz atmosfera półmaratonu w rękach kibiców. Nocny Wrocław Półmaraton to wyjątkowe wydarzenie w skali całej Europy. Zawodnicy startują po zmroku i przemierzają ulice Wrocławia wśród iluminacji. Tegoroczna trasa wiedzie przez lokalizacje poprzednich edycji: most Grunwaldzki, ul. Grodzką, al. Różyckiego, ale też przez zupełnie nowe – ul. Krupniczą i mosty Pomorskie. Na trasie 10. Nocnego Wrocław Półmaratonu do dyspozycji zawodników będą punkty nawadniania i odżywcze, kurtyny wodne oraz toalety.

Wiadomość dla kierowców

Podobnie jak w zeszłym roku, trasa wrocławskiego półmaratonu nie będzie przebiegała przez południową część miasta. Z jej obrębu

wykluczone zostały ul. Powstańców Śl., al. Wiśniowa, ul. Ślężna. Zawodnicy będą orbitowali wokół ścisłego centrum i Wielkiej Wyspy, dzięki czemu południe pozostanie otwarte dla ruchu samochodowego.

Medal i ubrania sportowe

Trofeum za pokonanie półmaratońskiego dystansu po ulicach Wrocławia przybrało w tym roku kształt litery „X”. Na pierwszej stronie medalu, w samym środku, możemy zobaczyć logo 10. PKO Nocnego Wrocław Półmaratonu. Na ramionach figury widnieją cyfry symbolizujące minione edycje wydarzenia, z zachowaną oryginalną czcionką. 10. PKO Nocny Wrocław Półmaraton jako jedyne biegowe wydarzenie w Polsce ma zarówno kolekcję ubrań casualowych, jak i sportowych. Sprzedaż odzieży już się zakończyła, a do wyboru były

oficjalna koszulka imprezy, komin, czapka, skarpety kompresyjne czy duży ręcznik szybkoschnący. Warto pamiętać o tym podczas przyszłorocznej edycji.

Kibice na wagę złota

O doping zadbają kibice zgromadzeni na trasie biegu (patrz mapka wyżej – organizator zaprasza wszystkich chętnych) i na Stadionie Olimpijskim, gdzie znajduje się start i meta imprezy. Pokibicować też można podczas

PKO Wieczornego Biegu Rodzinnego im. Witkowskiego. Zapisy zakończyły się 10.06. Zawodnicy w każdym wieku zmierzają z dystansem ok. 1100 m, biegnąc wokół Stadionu Olimpijskiego.

➤ **Więcej informacji:**
mcs.wroc.pl/polmaraton

Trener personalny Szymon Moszny prezentuje tegoroczną koszulkę biegową; na zdjęciu w głębi – zeszłoroczny start półmaratonu

Do boju, Polsko! EURO 2024 startuje 14.06

Turniej rozpocznie się 14.06 od starcia Niemcy – Szkocja w Monachium i potrwa do finału 14.07 w Berlinie. 24 uczestników, w tym Polska, na 10 stadionach w 51 meczach rozstrzygnie, która reprezentacja jest najlepsza w Europie. Tytułu bronią Włosi.

Bartosz Moch

Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej – Euro 2024 w Niemczech. Euro 2024 będzie 17. turniejem o mistrzostwo Europy w piłce nożnej mężczyzn. Gospodarzem trzeci raz w historii są Niemcy. Poprzednie turnieje u naszych zachodnich sąsiadów odbyły się w 1988 r. i podczas Euro 2020, gdy podczas turnieju rozgrywanego w całej Europie, cztery mecze rozegrano w Monachium. Tym razem turniej zostanie rozegrany w 10 miastach.

Trzy mecze Polaków

Miasta-gospodarze podczas Euro 2024 to: Berlin, Monachium, Dortmund, Gelsenkirchen, Hamburg, Stuttgart, Düsseldorf, Kolonia, Lipsk i Frankfurt nad Menem.

W fazie pucharowej od 30 czerwca do 14 lipca weźmie udział 16 zespołów, które awansują z fazy grupowej.

Polacy są w grupie D i zagrają:

- 16.06 z Holandią w Hamburgu,
- 21.06 z Austrią w Berlinie
- 25.06 z Francją w Dortmundzie.

Historia mistrzostw

Mistrzostwa Europy bronią Włosi, którzy przed trzema laty w finale na stadionie Wembley pokonali po rzutach karnych Anglików. Najwięcej złotych medali w historii (po trzy) mają Niemcy i Hiszpanie. Gospo-

darze Euro 2024 mają aż 9 medali na koncie w historii – po trzy złote, srebrne i brązowe.

Logo Euro 2024

Tak będzie wyglądał puchar Euro 2024

Logo Euro 2024 przedstawia trofeum Euro „Puchar Henricha Delaunaya” osadzone w centrum, otoczone 24 kolorowymi plastrami, reprezentującymi uczestniczące zespoły. Kolory ułożone są w różnych kombinacjach, pochodzą z 55 stowarzyszeń członkowskich UEFA i od-

zwierciedlają kształt dachu Stadionu Olimpijskiego.

Hymn, piłka i maskotka

Hymnem Euro 2024 została piosenka „Fire”. Powstała ona w wyniku współpracy włoskiej grupy producenckiej Meduza, amerykańskiego zespołu OneRepublic oraz niemieckiej wokalistki Leony. Oficjalną piłką mistrzostw Europy w Niemczech jest Fussballliebe. Na maskotkę turnieju wybrany został pluszowy miś Albärt.

Polscy sędziowie

Wśród arbitrów na mistrzostwach Europy 2024 są polskie akcenty. Wśród głównych arbitrów jest

oczywiście Szymon Marciniak, któremu asystować będą Tomasz Listkiewicz i Adam Kupsik. Wśród sędziów VAR są natomiast Bartosz Frankowski i Tomasz Kwiatkowski.

Kibicuj w strefie

Mecze piłkarskich Mistrzostw Europy będzie można oglądać od 14.06 do 14.07 na Tarczyński Arenie i w Porcie Węglowym. Na stadionie, w Strefie Kibica Sports Baru – Browaru Stu Mostów na esplanadzie przy lokalu zostanie ustawiony telebim o pow. 15 mkw. i zostanie wygrodzona powierzchnia dla widzów. W Porcie Węglowym od 14.06 w każdy dzień meczowy Euro 2024 rozgrywki będzie można oglądać na LED-owym ekranie.

Tydzień w skrócie

W trzecim meczu European League of Football drużyna **Panthers Wrocław** poniosła drugą porażkę. Ekipa z Dolnego Śląska przegrała z Vienna Vikings 13:16. Wcześniej poległa również w starciu ze Stuttgart Surge i pokonała Berlin Thunder. W następnej kolejce wrocławian czeka wyjazd do Frankfurtu na mecz z ekipą Galaxy.

Betard Sparta przegrała 40:50 wyjazdowy mecz z NOVYHOTEL Falubazem Zielona Góra w 8. rundzie żużlowej PGE Ekstraligi. 15 punktów dla WTS-u wykreślił Maciej Janowski, a 11 dla Falubazu, Jarosław Hampel.

Zielonogórzanie zdobyli także punkt bonusowy, ponieważ w pierwszym meczu Sparta wygrała 6 oczkami, czyli zakończyła starcie wynikiem 47:41.

WYDARZENIA SPORTOWE

biegi

10. PKO Nocny Wrocław **Półmaraton**, 15.06., godz. 22 (start) – 16.06, godz. 1.30 (zakończenie biegu)

futbol amerykański

European League of Football, 16.06, godz. 13, PSD Bank Arena, **Frankfurt Galaxy – Panthers Wrocław** (Polsat Sport3)

Lacrosse

Polska Liga Lacrosse (Weekend Mistrzów) – finał, 16.06, godz. 15, Stadion KS Armatura (Kraków) **Kosynierzy Wrocław – Legion Katowice**

żużel

PGE Ekstraliga (9. Runda), 21.06., godz. 20.30, Stadion Olimpijski **Betard Sparta Wrocław – Krono-Plast Włókniarz Częstochowa** (Eleven Sport1)

Biało-czerwonych poprowadzi kapitan polskiej drużyny Robert Lewandowski

UEFA EURO2024 GERMANY		TERMINY SPOTKAŃ GRUPA D	
16 CZERWCA 2024 15:00		POLSKA	HOLANDIA
VOLESFAKSTADION, HAMBURG			
17 CZERWCA 2024 21:00		AUSTRIA	FRANCJA
MERKUR SPIELARENA, DÜSSELDORF			
21 CZERWCA 2024 18:00		POLSKA	AUSTRIA
STADION OLIMPIJSKI, BERLIN			
21 CZERWCA 2024 21:00		HOLANDIA	FRANCJA
RED BULL ARENA, LIPSK			
25 CZERWCA 2024 18:00		HOLANDIA	AUSTRIA
STADION OLIMPIJSKI, BERLIN			
25 CZERWCA 2024 18:00		FRANCJA	POLSKA
SIGNAL IDUNA PARK, DORTMUND			
		wroclaw.pl	

**Koncert Laboratorium Pieśni
w Ogrodzie Botanicznym 16.06**

Niedziela wśród roślin w poczuciu harmonii i dźwięków etnicznych? Najpierw wprawcie swego ducha w stan równowagi podczas Festiwalu Jogi (w godz. 9-18) w Ogrodzie Botanicznym, a wieczorem w tym samym miejscu posłuchajcie koncertu zespołu Laboratorium Pieśni – damskiej grupy pieśniarek, które śpiewają i aranżują tradycyjne pieśni

polifoniczne. Grupa brała udział w nagraniu muzyki w kompozycji Łukasza L.U.C. Rostkowskiego do malowanego filmu „Chłopi” – polskiego kandydata do Oscara. Koncert rozpocznie się o godz. 19. Osoby, które zakupią na niego bilet, będą uprawnione do wielokrotnego wchodzenia i wychodzenia tego dnia. W ogrodzie jest kawiarnia, w której można zjeść obiad, napić się kawy lub herbaty. Bilety w cenie 150 zł na wro.news/laboratorium-piesni

**Bezpośrednie zagrożenie
zdrowia i życia**Numer ratunkowy: **112**Straż Miejska: **986**Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22****Telefony awaryjne**

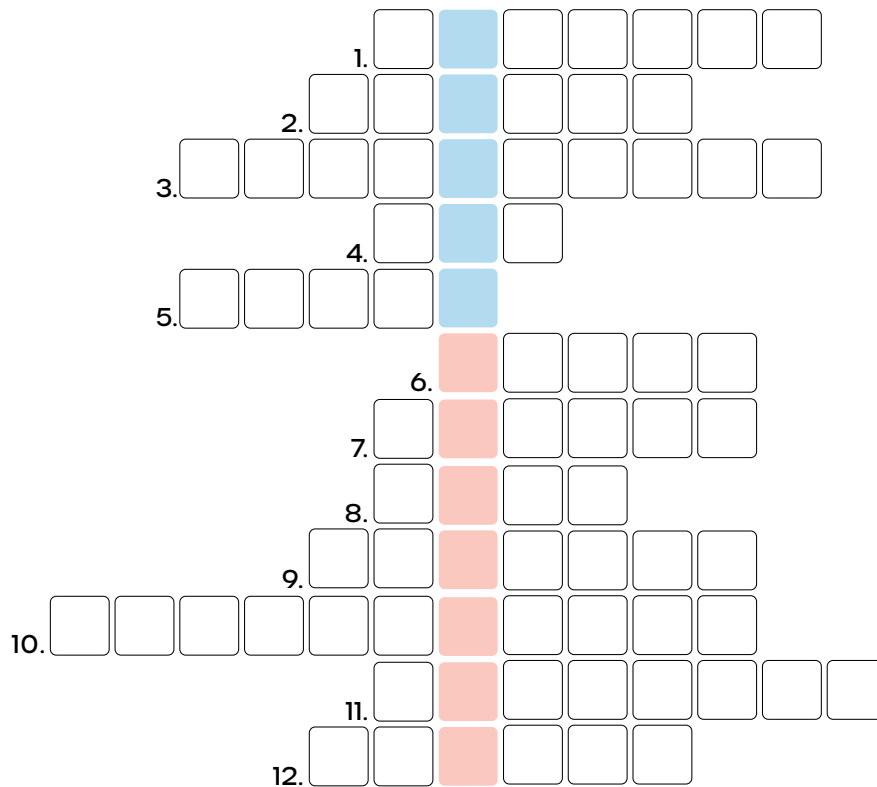
(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**Pogotowie gazowe: **992**Pogotowie ciepłownicze: **993**Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994****Ruszają bezpłatne seanse
filmowe na Pergoli od 20.06**

Już 20.06 rusza cykl plenerowych czwartkowych seansów filmowych: ■ 20.06, godz. 21.30 – „Powoli”, reż. Marija Kavtaradze, ■ 27.06, godz. 21.30 – „Pięć diabłów”, reż. Léa Mysius, ■ 4.07, godz. 21.30 – „Mała mama”, reż. Céline Sciamma, ■ 11.07, godz. 21.30 – „Cicha dziewczyna”, reż. Colm Bairéad. Gdzie? Pergola przy Hali Stulecia, ul. Wystawowa 1, wstęp wolny. Ten cykl to rozgrzewka przed 24. edycją MFF mBank Nowe Horyzonty (18-28.07) i wydarzeniem specjalnym festiwalu – wrocławską premierą światowego widowiska „Amadeus Live”. W nim usłyszymy najśłynniejsze kompozycje Mozarta w wykonaniu Chóru Filharmonii Krakowskiej i Orkiestry Akademii Beethovenowskiej pod batutą holenderskiego dyrygenta Ernsta van Tiela. Bilety w sprzedaży przez Eventim i eBilet.

KRZYŻÓWKA NUMERU 184

1. Okrągły budynek.
2. Wozy, zaopatrzenie wojska.
3. Inaczej powstanie.
4. Imię Styki.
5. Rodzaj suchej doliny, których dużo przecina małopolski krajobraz.
6. Z lirą w „Ogniem i mieczem” Sienkiewicza i na Panoramic Racławickiej.
7. Wojciech, syn Juliusza, malarz koni.
8. Broń kosynierów.
9. Tradycyjny ubiór chłopów.
10. Miejsce ostatniej bitwy powstania kościuszkowskiego z udziałem naczelnika.
11. Otrzymał to nazwisko wraz ze szlachectwem, gdy zgasił czapkę lont armaty.
12. Miasto, w którym Kościuszko składał przysięgę.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **184.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **19 czerwca 2024 r. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **26 czerwca 2024 r.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i bidon. Zwycięzcami w nr. 182 (hasło: Zabawa na całego) zostali: pani Anna (bluza), pani Monika (workoplecak) i pan Mirosław (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

➤ Napisz do nas!**REDAKCJA**pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl**Redaktor naczelna**
Anna Aleksandrowicz**Redaktor wydania**
Agata Zięba**DRUK**AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa**WYDAWCA**
Gmina Wrocław